

Iz delavskih krogov. Izkoriščanje mladoletnih.

Na Coney Islandu so zaprli tri gospodarje, ker so morali pri njih deklici in deklice delati do polnoči in še dalje.

SLADKORNI DELAVCI NADAJUJEJO ŠTRAJK.

Razmerje med izdelovalci obale in tovarnarji še vedno napeto.

Državni delavni urad je naročil nadzornikom Fisherju, oVgelnu in Northrupu, da posebno pazijo na to, da se bodo zakoni v varstvo otroškega dela izpolnjevali pri onih mladih ljudeh, ki so prisiljeni služiti si kruli na Coney Islandu. Kakor se poroča, morajo deklici in deklice delati do polnoči in še dalje, kar je zoper državne zakone. Vsled strogega nadzovanja je bilo že mnogo slučajev naznanjenih policiji in policijskim sodiščem. Tudi včeraj so se trije taki slučajni obravnavali pred policijskim sodiščem na Coney Islandu. Obtoženci H. Brill, E. Hoppe in Wm. Johnson, so se stali po varšino po \$100 vsak.

V Long Island City se nadaljuje štrajk sladkornih delavcev. Včeraj dopolne so stavkarji imeli shod, na katerem so se sklenilo, da se ne povrnejo poprej na delo, predno ne bodo vse zahteve izpolnjene. Delavci zahtevajo, da se nedostaki v rafineriji odpravijo.

Velika porota se bavi zdaj s preiskavo v zadevi štrajka izdelovalcev obale. Porotniki so že zaslišali več zastopnikov tovarnarjev, da se informirajo o boje nepostavnem nastopanju štrajkarjev. Tovarnarji se pritožujejo proti županovemu namestniku McChellu oziroma proti njegovim navodilom, ki jih je izdal policiji z ozirom na štrajk. Tovarnarji trde, da so ta navodila kriva, da je toliko nemir in da je celo lastnina tovarnarjev v nevarnosti. Stavkarji strahujejo one, ki hočejo delati in gredo celo v hiše, da jih odvračajo od dela. Nasproti temu pa trde voditelji štrajka, da policija postopa prestopno in da je bilo 500 stavkarjev nepostavno aretovanih. Glavna porota preiskuje zdaj te pritožbe, v koliko so opravičene.

Včeraj zvečer vršilo se je zborovanje in posvetovanje voditeljev štrajka, na kak način bi se ustanovili zakon za stavkarje. Sklenilo se je razviti živahno agitacijo za ustanovo stavkarskega zaklada.

Na Ellis Islandu se je nadzornikom izdala naredba, da morajo posebej paziti na prihajajoče izdelovalce obale, ki hočejo ostati v New Yorku. Doslej se bova izročili inkviziciji, da se dožene, če so pri sedanjih razmerah v stanu se preživeti, dokler trajajo sedanje razmere. Naseljevalna oblast je mnenja, da izdelovalci obale zdaj ne morejo dobiti dela.

Konduktor pretepen.

Konduktor Henry Freitag, stanujoč na št. 1236 Decatur St., Williamsburg v New Yorku, je bil včeraj zjutraj na brooklynskem koncu Williamsburgskega mosta od dveh neznanih moških napaden in tako hudo pretepen, da je na mestu obležal. Napadalec sta zbežala. Pasanecje so našli poškodovanca in obvestili policijo, ki ga je prepeljala v bolnico. Imel je rano na glavi in zdravnik je konstatiral, da se mu možnosti pretrpiti. Napad se je izvršil iz maščevanja, ker je poškodovanec bil nekatere naznanil da so morali plačati globo.

100 ruskih izseljencev bodo vrnilli domov.

Washington, D. C., 24. avg. — Sto ruskih izseljencev je minoli teden dospelo v luko Galveston, Tex., naselbinska oblast je pa izrekla nad njimi obsodbo, da so nezaželeni naseljenici in določila, da se imajo nazaj vrnilli. Od vseh sto izseljencev jih je samo pet vložilo ugovor v Washington, vsi ostali pa kažejo, da so zadovoljni, da jih vrnejo.

ROJAKI. NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI IN NAJNOVEJŠI DNEVNIK.

Železniška nesreča. Dva ubita.

Na križpotu Erie železnice in živahno vozne ceste v Patersonu je ekspresni vlak razbil avtomobil, v katerem je bilo pet oseb.

OČE IN HČI NA MESTU USMR-TENA.

Krivda zadene železniškega paznika, ki je prečnice odprl in dal znamenje, da je pot prosta.

Ni še dolgo, odkar je na Long Islandu ob križpotu na Merrick Road in železnice se pripetila grozna nesreča, ki je zahtevala več slovenskih žrtev in zopet se nam poroča o novi nesreči v Patersonu, N. J.

Na križpotu obljudene ceste in Erie železnice zadene je ekspresni vlak v avtomobil Alberta Froehlichja v trenutku, ko je ta hotel preko železnice. Avtomobil je bil razbit, Froehlich in njegova 16-letna hčerka sta bila na mestu mrtva. Dva dečka, 12-letni Hugh Buttler iz Scrantona, Pa., in 13-letni Norton Edwards iz Patersona in 12-letni sin ponesrečenca, Albert, so bili več ali manj poškodovani.

Froehlich se je okoli česte ure odpravil v družbi svoje hčerke z doma. Na cesti je dobil svojega sina in njegova čovarša, ki je vzel sboj. Par minut po sedmi uri je prišel do križpota na Broadway. Prečnice so bile zaprte, ker je prihajal vlak, ki vozi proti zahodu. Za prečnicami je stalo več voz in jedna kava. Ko je vlak odšel mimo je paznik Robert Wardell odprl prečnice, ker ni videl, da prihaja od nasprotni strani drugi vlak. Komaj so bile prečnice odprte, ko so se začeli vozovi premikati. Paznik v signalnem stolpu je opazil nevarnost in je kričal, da ustavijo vozove. Froehlich, ki je vozil prvi, ni slišal klica in je voz naprej. Vlak je zadel v sredo avtomobila in ga vrzel pred-se na tir. — Froehlich je odletel v neki stebel in bil pri priči mrtve, njegova hčerka, ki je tudi priletela v stebel, je še nekoliko minut živela. Dečki so imeli srečo, da so odleteli na travo.

Ko je paznik odprl prečnice, se je tudi kava premaknila naprej ali konduktor je se pravočasno opazil nevarnost in je ustavil karo tako hitro, da je skočila s tira. V vozu je bilo 20 oseb, ki so se precej prestrašili ali hujšega se jim ni zgodilo. Ljudje so prihiti od vseh strani in pomagali ponesrečenemu, kolikor se je pomagati dalo.

Križpot na Broadway v Patersonu kjer se je nesreča pripetila, je zelo nevarna točka, ker leži v najživahnem delu mesta in se vozovi in kare neprenehoma križajo. Proge pa se ne more pregledati, če se ne stoji v sredini iste.

Zidarji na štrajku.

New Bedford, Mass., 25. avg. — Takšniji zidarji so danes šli na štrajk in to iz sočustvovanja do drugih delavcev pri stavbah. Le malo zidarjev je prišlo na delo in gradenje velikih predelnic sedaj miruje. P novi stavbi P. H. Convers Ca. ni bilo ni jednega zidarja; k stavbi Sharpove predelnice pa je prišlo le osem zidarjev.

Denarje v staro domovino

posiljamo
za \$ 10.35 ..... 50 kron.
za 20.50 ..... 100 kron.
za 41.00 ..... 200 kron.
za 102.50 ..... 500 kron.
za 204.00 ..... 1000 kron.
za 1024.00 ..... 5000 kron.
Poštarina je viteta pri teh svotah.
Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka.
Naše denarne posiljavitve izplačuje k. kr. poštali kranjski urad v 11. do 12. dne.

Denarje nam poslati je najprejše do \$25.00 v gotovini v priporočnem ali registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSEY CO.,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., N. E.
Cleveland, Ohio.

Nezgoda v elevatorju. Sedem ranjenih.

Elevator je padel sedem nadstropij globoko. Varnostna priprava je le slabo delovala.

MORALI RAZBITI VRATA, DA SO REŠILI LJUDI.

Uvedla se je preiskava, ker je bila to čista nezgoda v teku dveh mesecev.

V Borgfeldt Building, 48—50 West 4. St., je pri elevatorju odjenjala žica in elevator je padel sedem nadstropij globoko v klet. Varnostna priprava, ki ima preprečiti nezgodo v slučaju, da se kaj pokvari, je le slabo delovala, a vendar toliko, da se ni pripetila velika nesreča.

V elevatorju je bilo sedem oseb, ki so vse več ali manj poškodovane. — Najtežje je poškodovan mož, ki prepejara z elevatorjem ljudi.

Vest o nezgodi se je takoj raznesla in naenkrat je bilo pred poslopjem vse polno ljudi. Prišli je morala policija da je ljudi razglašala.

Prvi, ki je prišel ponesrečenem na pomoč, je bil Maks Michaels, stanujoč na 17 Marks Place. Moral je s sekro in krampom razbiti vrata pri elevatorju, da je rešil ljudi. Poklicali so ambulanco in zdravnika dr. O'Keefe iz St. Vincent bolnice je ranjenec pregledal in jim dal prvo zdravniško pomoč.

H. H. Rosmond, uslužbenec tvrtke Elms & Co., v istem poslopiju, je pripovedoval, da je ta elevator v teku dveh mesecev šestkrat padel v klet. Na podlagi te izpovedbe se vrši preiskava, da se dožene, ktereza zadene krivda zaradi nezgode.

Car Nikolaj v Nemčiji aretovan.

V spremstvu velikega vojvode je prišel čez mejo, ne da bi ga bil kdo spoznal.

POTOVAL JE INCOGNITO.

Hotel je obiskati park, pa ni bral napisa, da je vstop prepovedan.

Berolin, 26. avg. Berliner Tagblatt poroča, da je bil ruski car Nikolaj ob rusko-nemški meji aretovan. V spremstvu jednega velikega vojvode je prišel čez mejo in se ustavil za nekaj časa v Wolfsgarten. Nihče ga ni poznal in nihče ni vedel, da pride v stece, ker potoval je incognito. Sprehajal se je po mestu in bližnji okolici. Ko je prišel v neki park, v kateri ni dovoljen vstop običnemu, ustavila sta njega in njegovega spremljevalca dva orožnika in aretovala. Car je smatral vse kot šalo in ga je ves dogodek zabaval. Resnost položaja mu je bila čisto jasna, ko sta ga orožnika odpeljala na policijsko stražnico in so ga tam fotografirali. Ko se je pojasnilo, kdo da je aretovanec, so se uradniki na vse moguče načine opravičevali in visokega aretovanca izpustili.

Uropan otrok umorjen.

Kingston, N. Y., 24. avg. Na zelo čuden način je našel oče uropano dete mrtvo. Frank Fabijan se je minoli teden odpravil v New York in tu podal k vedeževalki, da bi mu povedala, kje se nahaja njegov štiriletni sin Peter. Vedeževalka mu je povedala, da bo našel otroka doma, toda ne ve, ali živega ali mrtvega. Danes zjutraj pa je našel oče hudo razmesarjeno truplo sina, kateri mu je bil uropan minoli petek.

Čudno je, da je bilo truplo še gorko, kar spričuje, da je bilo še pred kratkem na prostor prineseno. Truplo je ležalo v skednju. Še bolj čudno pa je, da je tik prej šlo mimo skednja več možikov, kateri so dečka iskali in niso truplo videli. Umor so izvršili Fabijanovi rojaki in to zaradi osvete, ker se je z njimi sporekel. Starši se zelo trudijo, da bi prišli morilec na sled.

Boj za življenje. Šest samomorov.

Samomorilci so večinoma mladi ljudje. Trije so dosegli svoj namen. Trije se pa še borijo s smrtjo.

IZ NESREČNE LJUBEZNI V SMRT

Policaj je zakrivil, da se je krošnjar hotel usmrtiti.

Boj za življenje je zahteval spet več žrtev, dasi samomorilci niso stari ljudje, ki so se življenja naveličali. Mladi, za katere bi moralo imeti življenje še veselja in radosti.

V Bronx Parku si je pogol Kipzin, stanujoč št. 110 E. 7. St. Prišel je bil šele pred 10 dnevi v Ameriko. V pismu, ki se je našlo pri njem, je navedel kot vzrok samomoru, da je imelo življenje za njega premnogo razočaranj in da ga vsled tega noče več prenašati.

Zaradi nesrečne ljubezni usmrtila se je Degla Dorka, ki je skočila s strehe šestnadstropne hiše na cesto in se tako poškodovala, da je kmalu potem v bolnici umrla. Njen ljubimec jo je bil zapustil in se poročil z drugo.

Udova Katharina Werbrecht se je v svojem stanovanju na št. 200 W. 81. ulici zastrupila s plinom. Bila je več let bolna in si je najbrže v obup končala življenje.

Zanimiv je slučaj 21-letne Italijanke Clementine Carsagnini, stanujoče na 22 McDouglass St. Pred letom dni je prišla s svojim ljubimcem v Ameriko. Živela je v divjem zakonu. Pohitvo je kupila ona ali na njegovo ime. Ljubimec se je kmalu naveličal, jo zapustil in se z drugo poročil. A to še ni bilo dovolj. Temveč njen bivši ljubimec je dal zapleniti njeno pohištvo in ko je včeraj prišel maršal, da bi zaplenbo izvršil, poskusila se je usmrtiti z revolverjem, ali zadela se ni smrtonosno. Zaradi poskušene samomora so jo dali v zapor.

Iz njezanega vzroka se je hotel včeraj James Tosner, stanujoč na št. 718 Westchester Ave., s plinom zastrupiti, ali sosedje so ga še pravočasno našli in tako upajo zdravniki, da mu rešijo življenje.

Krošnjar Louis Lipman si je hotel na javni cesti z navadnim nožičem prerezati vrat. Ta samomor, če bi se bil posrečil, bi bil imel policaj na vesti, ki je krošnjarja prepodil z mesta, kjer je stal s svojim vozom. Lipman je bil nervozen, ker je bil malo časa popred nekemu kupcu pri menjavanju preveč drobiža odšel in ko se mu je zdaj pri bežanju pred policajem prevrnil voz, ga je to tako razburilo, da si je na vratu pušal kri. Sodnik je upošteval njegovo razburjenost in ga je brez kazni odpustil.

Načakar Herman Schulz, 30 let star, stanujoč na št. 1726. 2. Ave., je skočil včeraj s parnika "Martha Vineyard" v vodo, pa se ga rešili. V zadnjem tednu je pet oseb s samomorilnim namenom skočilo s tega parnika in vseh pet je bil rešil prodajalec vozniških listkov, George Foster. Včeraj je to delo prepustil drugemu.

Ženo ustrelil.

Nyak, N. Y., 24. avg. Edvard Wagner v Pearl River je na svoji farmi Nanuet ustrelil svojo ženo. Živela sta 25 let skupaj, ali pred kratkim sta se ločila, ker se je žena pritoževala, da se mož udaja pijančevanju. Včeraj zjutraj je prišel Wagner na farmo in dobil svojo ženo zunaj hiše, ko je dajala zrnja kokošim. Mož je potegnil revolver in sprožil na ženo, katero je zadel v sree, da je bila na mestu mrtva. Mož so zaprli.

Grozen morilni stroj.

Washington, 26. avg. General Leonard Wood, načelnik generalnega štaba, je dobil od nekega izumnika načrte za nov morilni stroj, ktereza bi lahko uporabili pri morskih bitkah in baje grozno deluje. Zadeva se tiče podmorskega orjaka, kateri se baje lahko pod vodo približa sovražnim vojniim ladijam, potem pa z mehanično napravo prime vojno ladijo in jo tako dolgo v morju obdrži, da vsa posadka utone. General Wood je načrte tega morilnega stroja izročil mornaričnemu odseku.

Colnarji na Mauretanii. Velika razburjenost.

Vsi potniki brez izjeme stanu so bili preiskani in so morali gledati kako so colninski uradniki stikali po njihovi prtljagi.

CELO NOČ JE TRAJALA PREISKAVA.

Med potniki so se nahajale odlične osebe. Nekateri potniki se hočejo pritožiti na predsednika.

Velika razburjenost je vladala včeraj med potniki, ki so v četrtek zvečer na parniku "Mauretania" dospeli v New York in so morali prenočiti na parniku. Ponoči je prišel na parnik C. C. Wall, Agent of the Treasury Department s celo množico detektivov in colninskih uradnikov, da preiščejo prtljago vsakega potnika.

V prvem razredu je bilo 492 potnikov, v drugem pa 430 in vsak brez izjeme se je moral podvreči preiskavi. Vsak kot kabine se je preiskal in vsak potnik je moral uradnikom odgovarjati na stavljena vprašanja. To je bil največji colninski pogon, ki se je kdaj izvršil v New Yorku. Povod temu je dala okolnost, da je pred dnevi neki colninski uradnik našel na nekem nemškem parniku prazen etuj in račun za kupljene dragocenosti. Lastnik etuja je bil dragocenosti gotovo utihotapil.

Agent Wall in njegovi pomočniki peljali so se parniku "Mauretania" do kvarantene nasproti in takoj šli na parnik in pričeli s preiskavo. — Uradniki od Cunard Line niso ničesar vedeli, kaj se namerava.

Colnarji postopali so brezobzirno. Vsak je moral odpreti svoje kovčge in pokazati vsebino in vsak kos obleke so colnarji prepalili. Ljudje so bili zelo razburjeni in so se glasno pritoževali. Potniki so grozili, da se bodo o postopanju colninskih uradnikov pritožili naravnost na predsednika. Najbolj razburjene so bile ženske in nekatere so postale histerične. Nobena prošnja in nobeden ugovor ni pomagal. Uradniki so se vedno le sklicevali na svoje povelje, da morajo vsako kabino preiskati, naj bode v nji kdorkoli hoče.

Nekateri potniki so že spali in colninski uradniki so tako dolgo trkali na vrata, da so jih zbudili in da so jim odprli kabine. Ostre besede so padale na colninske uradnike, ki pa so mirno vršili svojo dolžnost vedno in vedno povdarjajoči, da so dobili strogo povelje in nalog, da vse in vsakega preiščejo. Med potniki so bile zelo odlične osebe ali tudi te so se morale udati in prepustiti, da se njihove kabine in prtljaga preišče.

Neki višji colninski uradnik je izjavil, da je bil že skrajni čas, da se enkrat potniki, ki prispejo sem v prvi ali drugi kabini strogo preiščejo, kar javno je znano, da se po teh potnikih največ dragocenosti utihotapi. Colnarji so tudi izvedeli, da pušča gospoda prav rada svojo prtljago ležati na parniku in si jo pusti pozneje prinesiti domov, ko je preiskava le bolj površna, če se sploh do preiskave pride, ker večinoma se puste ležati take reči, ki se lahko neopaženo odnesejo. Preiskava je trajala skoraj celo noč. Med potniki so bili bivši župan Seth Low, Paul Morton, predsednik od Equitable Life Insurance Co., Lord Northliff iz Londona itd.

Krasni novi in brzi parnik MARTHA WASHINGTON (Avstro-American proge)

odpljuje v sredo dne 31. avgusta vožnja do Trsta samo 14 dni.

do Trsta ali Reke - - \$38.00
Cena vozniških listkov: do Ljubljane - - \$38.60
do Zagreba - - - \$39.20

Iz Avstro-Ogrske. Kolera na Dunaju.

Zdravstveni urad je bakteriološko dognal več slučajev kolere in izadal uradni razglas o pojavi kužne bolezni.

NEZGODE PRI MANEVRIH.

Pri vojaških vajah na Tirolskem sta bila dva vojaka ubita in več nevarno ranjenih. Eden poročnik in trije vojaki se pogrešajo.

Dunaj, 26. avg. — Uradoma se je razglasilo, da se je kolera tudi že na Dunaju pojavila. Dva dneva že se je govorilo, da razsaja po mestu nevarna kužna bolezen in ljudstva se je bila polotila velika razburjenost vsled negotovosti. Zdravstveni oddelek v notranjem ministrstvu je na to razglasil, da se je pri obolelih na podlagi bakteriološke preiskave konstatirala azijska kolera.

Bolezen se je prenesla na Dunaj iz Ogrske, na Ogrsko pa iz Rusije. Oblasli so izdale stroge varnostne navedbe, da se razširjanje bolezni prepreči. Tudi v Galiciji se je pojavila kolera in je zahtevala že več žrtev. Prebivalstvo je v velikem strahu in kdor le more zapuška okužene kraje.

Dunaj, 26. avgusta. — Velike vojaške vaje na južnem Tirolskem so se vsled velikih nezd, ki so se pripetile, vstavile. Kakor se iz Inomasta poroča, je več cesarskih lovec ponesrečilo. Padli so raz pečin in se ubili. Dva vojaka sta bila na mestu mrtva, trije pa so tako poškodovani, da bodo težko okrevali. Tudi eden poročnik je pri padcu zadobil težke poškodbe. Eden poročnik in trije vojaki se še pogrešajo in obče se misli, da so našli smrt v gorovju.

NESREČNA LJUBEZEN.

Zapuščeno dekle je skočilo s strehe 6. nadstropne hiše.

Osmnajst let stara Rusinja Degla Dorka je skočila včeraj s strehe šestnadstropne hiše št. 78 1. Ave. v New Yorku in se tako poškodovala, da je cno uro pozneje v bolnici umrla. Samomor je izvršila iz obupa, ker jo je njen ljubimec zapustil in se z drugo poročil. Dekle se ni bilo dolgo v Ameriki in ni imelo tukaj nobenih sorodnikov. Pred par tedni je bila deklca dala aretovati nekega mladega moža, ktereza je hotela prisiliti, da jo oženi. Stvar je še zdaj v razpravi. Aretovani ljubimec pa je položil varšino in med tem časom se oženil z drugo. To je bil hud udarec za mlado dekle. Šla je na deželo, da bi vse pozabila, česar pa ni mogla. Včeraj se je vrnila in šla takoj na streho, kjer so jo sosedje videli jokati. Naenkrat se je zasmejala, se zatekla proti robu strehe in skočila na cesto, kjer je obležala. Hišnik je poklical bližnjega policajja in ta je pozval ambulanco. Ko je prišel dr. Moses iz Bellevue bolnice, je bilo dekle še toliko pri zavesti, da mu je povedalo svojo žalostno zgodbo. Eno uro pozneje je v bolnici izdihnila svojo dušo.

S kroglo v glavi.

Včeraj zjutraj so našli v Bronx Parku blizu muzeja truplo neznanega človeka, ki je, kakor okolnosti kažejo, izvršil samomor. Samomorilec je kakih 35 let star in kakih 135 funtov težek. Truplo so prepeljali v Morgue.

Razne novosti iz inozemstva.

Vladarji čestitajo črnogorskemu knezu o priliki povišanja kneževine v kraljevino. Kronanje se vrši danes.

KOLERA V RUSIJI.

Zrakoplovna industrija v Franciji brzo napreduje; ima nad 800 zrakoplovov. — V Portugalu vre.

Cetinje, 26. avg. Vse priprave za kronanje kneza Nikole I. kot črnogorskega carja so končane. Vse mesto je v zastavah in po ulicah vre vse polno ljudstva, ki je iz vseh krajev dežele prihitelo v glavno mesto, da čestita svojememu novemu carju. Navdušenje je velikausko. Tudi očeijalni gostje so došli v Cetinje. Danes so avstro-ogrski, angleški, francoski in nemški poslaiki izročili novemu carju lastnorodne čestitke svojih vladarjev. Kronanje se vrši danes.

Petrograd, 26. avg. Uradoma so ceni, da je dozdaj v Rusiji 133.000 oseb obolelo za kolero. V nekaterih krajih je bolezen sicer ponehala, ali zato pa se je v drugih razširila. Vladna poročila so nezanesljiva, ker vlada hoče prikrivati resnični položaj. — Splošno se sodi, da je nad 100.000 ljudi umrlo za kolero in da bolezen še ni bila nikdar popred tako razširjena.

V Petrogradu aretirani dopisnik avstrijskega korespondenčnega urada baron Sternberg je priznal, da je ukraedel ruske mobilizacijske načrte, ter da jih je dal Avstriji. Listi napovedujejo še senzacijonelna odkritja.

Bukarešta, Rumunska, 26. avg. Vlada je odredila, da za letos izostanejo vojaške vaje, ker se je bati, da bi skupljanje vojaštva pospešilo razširjenje kolere.

Rim, 26. avg. Vsaki dan se še pripele novi slučajji obolenja za kolero in vsaki dan umrje več oseb, vendar je pa epidemija še vedno omejena na mesto, kjer je izbruhnila.

Paris, 26. avg. Zrakoplovna industrija v Franciji nepričakovano brzo napreduje, kakor vspešno avtomobilna industrija. Pred jednim letom ni bilo v Evropi 100 zrakoplovov. Od tedaj je Bleriot zgradil 250 monoplanov in Farman nad 100 biplanov. — Francija ima vsega skupaj nad 800 zrakoplovov različne konstrukcije, ki se vredne nad 12 milijonov frankov. Bleriot je prodal svoje monoplane po 10.000 frankov, pozneje pa je poskočil s ceno na 15.000 frankov. — Wrightov biplan valja 25.000, Farmanov 26.000 in Boisinov 23.000 fr.

Madrid, 26. avg. Po poročilih iz Lisabona je prišla portugalska vlada na sled zaroti konservativcev, ki so nameravali odstraniti kralja in ustanoviti vojaško diktaturo. Vsi častniki in vojaki, ki so bili na dopustu, so se odpoklicali in vojne ladje so dobile povelje, da odplujejo na prosto morje, da pa se držbe v daljavi, ki o-mogotjo z obveščanjem potem brezizidnega brzojava v oblasti na kopnem. Nemirov dozdaj ni bilo, ali položaj je zelo kritičen. Vse brzojave, ki se odpošiljajo v inozemstvo, pregledajo oblasti.

Bilbao, Španija, 26. avg. Delavska zveza je danes proglasila generalni štrajk, ki se prične v ponedeljek in so bode raztezaj čez celo deželo.

Kodanj, Danska, 26. avg. Delegati vseh amerikskih in evropskih mornarskih zvez, ki so zastopane na mednarodnem kongresu mornarjev in kurjačev, so izveniš francoske delegate danes sklenili, da proglasijo mednarodni štrajk, ako parobrodni lastniki ne privolijo, da se ustanovi razsodišče v presojevanje mornarskih pritožeb. Pričakuje se, da bode obični zbor ta sklep odobril.

Madrid, 26. avg. Msgr. Vieo, papežev nuncij na španskem dvoru, prošil je avdijence pri kralju Alfonzu. Ni še gotovo, če bode avdijenca dovoljena. Vatikan misli, da bode z osebni-mi pogajanji s kraljem najlažje prišel do svojih pravic in da se bode tem potom najhitreje rešil prepri med kurijo in špansko vlado. Marquis de Gonzales, španski poslanik pri kuriji, ni dobil od svoje vlade nobene note več, odkar so se diplomatske zveze pretrgale.

Kako živi avstrijski cesar?

Zdi se nam umesno podati cenj. žiteljem nekoliko črt o življenju avstrijskega cesarja Fran Josipa, ki je dopolnil dne 18. avgusta svoje 80. leto.

Svojo visoko starost pripisuje sivo-lasi monarhi edinele zmerno urejenemu življenju.

Ko spava se na milijone in milijone njegovih podanikov, je avstrijski cesar v polnem času običajno že ob 4. uri jutraj na koncu; po zimi pa ob 5. uri. Ako ga slijo razmeri v okolišnih vstanih tudi ob 2. uri jutraj, da uredi svoje uradne posle in se pripravi za sprejem napovedanih gostov.

Ko spava se na milijone in milijon svojo pisarno, kjer ga mora njegov pomočnik že pričakovati. Tudi daje potrebne podatke in povelja za tisti dan glede obiskov.

Kmalu na to najdemo cesarja sešajajočega po lepih drevorih prekrasnega sehoenbrunškega parka. Ta svoj vsakdanji jutranji sprehod prične cesar v Veliko Nočjo in ga zaključuje z Božičem. — Izjeme so le, potovanja, vojaške vaje in lov.

Dasiravno ima cesar Fran Josip za svoj običajni jutranji sprehod določeno zaprta pota ali prostor v parku. — zamore se ga svedeno videti tudi drugje.

Iz grajskega vrta poa se vladar zopet v svojo pisarno, kjer povzije čašo bele kave. Pomočnik mu predloži razne jutranje časnike, katere cesar pazno pregleda in se p-oda za tem zopet na delo. — Pregleda in prebrta došla pisma, ktera označi na robu z opazkami. Točno ob 9. uri odpelje se v dvornem vozu, vpreženem s krasnimi belci po cesti Marije Pomagaj preko Ringa v cesarski dvorec.

V cesarskem dvornem posvetuje se z ministri, sprejema avdijence in po-avetovanja do 12. ure.

Opoldan povzije cesar mal predjužnik, spiše čašo vina in skadi jedno smodko.

Na to pregleda še enkrat listine in pisma ministrov, ter na iste uljudno, jasno in zavestno odgovarja.

Dvakrat na teden določeni so splošni sprejemi ali avdijence. — Kakor znano, cesar v obče na prošnje raznih osebnih proševcev kaj rad odgovarja, ali iste povoljno rešuje. — Po končani avdijenci, najdeh lahko v predsobi raznolične noše in uniforme zbrane iz bližnjih ali oddaljenih držav široke monarhije.

Ob 4. popoldne odpelje se cesar zopet nazaj v Sehoenbrunn na kosilo. Po kosilu ugaia mu najbolj korezce plzenskega piva, ali čašica šampanja. Zatem odpravi se zopet v svojo pisarno sobo, kjer čita novine, pre-pisma in končno malo zadremlje. Redno in točno ob 9. uri zvečer gre pa cesar v posteljo k počitku.

Označeno cesarjevo zmerno življenje ima le tedaj izjembe, kadar se je odpravil na vojaške vaje itd. Pa tudi v tem slučaju uredi cesar svojeposle že prej, to celo v velikih manevrih.

Cesar Fran Josip je tudi strasten jahač. Lepo ga je še danes gledati, kako moško se drži na čilem konju v hitrem diru.

Edin počitek, kterega si cesar vsako leto privošči, je lov. — Pa tudi na lovu je treba napora. Sploh si pa išče cesar na lovu telesnega krepliva v značilnih smerokvih gozdih.

Cesar strelja kaj rad zajke in jerebice na ravnini, še rajše pa divje peteline, jelene in divje kozle v gorovju.

Ob takih priitkih pelje se s poštnim vlakom z Dumaja že zvečer v bližnje lovske okraje.

Iz lova povrne se cesar običajno z jutranjim vlakom na Dunaj. Ako mu okoliščine dopuščajo, ostaja kaj rad obločen kot štajerski lovec še par dni v divnih alpah.

Prenočuje s svojo družbo v popolnoma pripristih lovskih kočah, in se zabava s tovariši.

Pri jubilejni slavnosti njegovega 60 letnega vladanja, videlo se je v sprejvodu tudi vprežen cesarjev lovski voz, vodil ga je lovski kočijaž, za njim pa je tekli cesarjev najljubši lovski pes. Ta skupina vzbujala je med občinstvom občno pozornost.

Nove srbske poštne znamke.

Srbska vlada je sklenila, da izda z novim letom nove znamke. Te znamke bodo brez kraljeve slike. Na znamkah bodo ali srbski državni grb, ali pa bodo razne pokrajinske slike.

EXPLANATION—MATTER IN ITALICS IS NEW STATE OF NEW YORK, OFFICE OF THE SECRETARY OF STATE, Albany, July 25, 1910.—Pursuant to the provisions of section one of article fourteen of the Constitution of the State of New York, and section two hundred and ninety-five of the Election Law, notice is hereby given that the following proposed amendment to section seven of article six of the Constitution of the State of New York is to be submitted to the people for approval at the next general election in this State to be held on the eighth day of November, nineteen hundred and ten. SAMUEL S. KOENIG, Secretary of State.

AMENDMENT NUMBER ONE. Concurrent Resolution of the Senate and Assembly, Proposing an amendment to section seven of article six of the Constitution, in relation to the election of Justices of the Court of Appeals.

Section 1. Resolved (If the Senate concur), That section seven of article six of the Constitution be amended to read as follows: "7. When private property shall be taken for any public use, the compensation to be made therefor, when such compensation is not made by the state, shall be ascertained by a jury, or by not less than three commissioners appointed by a court of record, as shall be prescribed by law. Private roads may be opened in the manner to be prescribed by law, and the amount of all damages to be sustained by the opening thereof shall be first determined by a jury, or by not less than three commissioners appointed by a court of record, as shall be prescribed by law. Private roads may be opened in the manner to be prescribed by law, and the amount of all damages to be sustained by the opening thereof shall be first determined by a jury, or by not less than three commissioners appointed by a court of record, as shall be prescribed by law. Private roads may be opened in the manner to be prescribed by law, and the amount of all damages to be sustained by the opening thereof shall be first determined by a jury, or by not less than three commissioners appointed by a court of record, as shall be prescribed by law."

Section 2. Resolved (If the Senate concur), That section seven of article six of the Constitution be amended to read as follows: "7. When private property shall be taken for any public use, the compensation to be made therefor, when such compensation is not made by the state, shall be ascertained by a jury, or by not less than three commissioners appointed by a court of record, as shall be prescribed by law. Private roads may be opened in the manner to be prescribed by law, and the amount of all damages to be sustained by the opening thereof shall be first determined by a jury, or by not less than three commissioners appointed by a court of record, as shall be prescribed by law. Private roads may be opened in the manner to be prescribed by law, and the amount of all damages to be sustained by the opening thereof shall be first determined by a jury, or by not less than three commissioners appointed by a court of record, as shall be prescribed by law."

of the chief judge and associate judges now in office, who shall hold their offices until the expiration of their respective terms, and their successors, who shall be chosen by the election of the state. The official terms of the chief judge and associate judges shall be four years from and including the first day of January next after their election. Five members of the court shall form a quorum, and the concurrence of four shall be necessary to a decision. The court shall have power to appoint and to remove its reporter, clerk and attendants. Whenever and as often as a majority of the judges of the court shall certify to the governor that said court is unable, by reason of the accumulation of causes pending therein, to hear and dispose of the same with reasonable speed, the governor shall designate not more than four members of the court to serve as associate judges of the court of appeals. The justices so designated shall be relieved from their duties as Justices of the supreme court and shall serve as associate judges of the court of appeals until the causes undispensed of in said court are reduced to two hundred, when they shall return to the supreme court. The governor may designate justices of the supreme court to fill vacancies. No justice shall serve as associate judge of the court of appeals except while holding the office of justice of the supreme court, and no more than seven judges shall sit in any case. There shall be elected at the next general election to be held after the adoption of this amendment, and thereafter as vacancies may occur, two additional associate judges of the court of appeals, of the judges of which court not more than seven shall sit on the hearing of any appeal, except that the court may, in its discretion, section to a quorum to be held before the entire court. Upon the entry of the judges so elected upon their respective offices the existing provision for designating justices of the supreme court as associate judges of the court of appeals shall cease to operate, and the salary of the associate judges of the court of appeals shall be the sum of fifteen thousand dollars a year, and that of the chief judge the sum of fifteen thousand five hundred dollars a year, which salary shall be in lieu of and shall exclude all other compensation and allowances for expenses of every nature and kind whatever. § 2. Resolved (If the Senate concur), That the foregoing amendment be submitted to the people for approval at the general election to be held in the year nineteen hundred and ten in accordance with the provisions of the election law.

State of New York, In Senate, April 6, 1909.—The foregoing resolution was duly passed, a majority of all the members elected to the Assembly voting in favor thereof. By order of the Senate, HORACE WHITE, President.

State of New York, In Assembly, April 6, 1909.—The foregoing resolution was duly passed, a majority of all the members elected to the Assembly voting in favor thereof. By order of the Assembly, J. W. WADSWORTH, Jr., Speaker.

State of New York, Office of the Secretary of State, Albany, July 25, 1910.—Pursuant to the provisions of section one of article fourteen of the Constitution of the State of New York, and section two hundred and ninety-five of the Election Law, notice is hereby given that the following proposed amendment to section seven of article one of the Constitution of the State of New York is to be submitted to the people for approval at the next general election in this State to be held on the eighth day of November, nineteen hundred and ten. SAMUEL S. KOENIG, Secretary of State.

AMENDMENT NUMBER FOUR. Concurrent Resolution of the Senate and Assembly, Proposing an amendment to section seven of article one of the Constitution, in relation to condemnation proceedings.

Section 1. Resolved (If the Senate concur), That section seven of article one of the Constitution be amended to read as follows: "7. When private property shall be taken for any public use, the compensation to be made therefor, when such compensation is not made by the state, shall be ascertained by a jury, or by not less than three commissioners appointed by a court of record, as shall be prescribed by law. Private roads may be opened in the manner to be prescribed by law, and the amount of all damages to be sustained by the opening thereof shall be first determined by a jury of freeholders, and such amount, together with the expenses of the opening thereof, shall be paid by the person to be benefited. General laws may be passed permitting the owners or occupants of agricultural lands to construct and maintain for the drainage thereof, necessary drains, ditches and dikes upon the lands of others, under proper restrictions, and with just compensation, but no special law shall be enacted for such purposes. § 2. Resolved (If the Senate concur), That the foregoing amendment be referred to the legislature to be chosen at the next general election of senators, and in conformity with section one, article fourteen of the constitution, be published for three months previous to the time of such election.

State of New York, In Assembly, April 20, 1910.—The foregoing resolution was duly passed, a majority of all the members elected to the Assembly voting in favor thereof, three-fifths being present. By order of the Assembly, J. W. WADSWORTH, Jr., Speaker.

State of New York, Office of the Secretary of State, Albany, July 25, 1910.—Pursuant to the provisions of section one of article fourteen of the Constitution of the State of New York, and section two hundred and ninety-five of the Election Law, notice is hereby given that the following proposed amendment to section seven of article one of the Constitution of the State of New York is to be submitted to the people for approval at the next general election in this State to be held on the eighth day of November, nineteen hundred and ten. SAMUEL S. KOENIG, Secretary of State.

AMENDMENT NUMBER TWO. Concurrent Resolution of the Senate and Assembly, Proposing an amendment to section seven of article one of the Constitution, in relation to the drainage of lands.

Section 1. Resolved (If the Senate concur), That section seven of article one of the Constitution be amended to read as follows: "7. When private property shall be taken for any public use, the compensation to be made therefor, when such compensation is not made by the state, shall be ascertained by a jury, or by not less than three commissioners appointed by a court of record, as shall be prescribed by law. Private roads may be opened in the manner to be prescribed by law, and the amount of all damages to be sustained by the opening thereof shall be first determined by a jury of freeholders, and such amount, together with the expenses of the opening thereof, shall be paid by the person to be benefited. General laws may be passed permitting the owners or occupants of agricultural lands to construct and maintain for the drainage thereof, necessary drains, ditches and dikes upon the lands of others, under proper restrictions, and with just compensation, but no special law shall be enacted for such purposes, and the drainage of private land for the improvement thereof is hereby constituted a public use, for which land may be acquired for just compensation and the expense assessed to the persons or property benefited, by the state or a municipality, under appropriate laws. § 2. Resolved (If the Senate concur), That the foregoing amendment be referred to the legislature to be chosen at the next general election of senators, and in conformity with section one, article fourteen of the constitution, be published for three months previous to the time of such election.

State of New York, In Assembly, March 30, 1909.—The foregoing resolution was duly passed, a majority of all the members elected to the Assembly voting in favor thereof, three-fifths being present. By order of the Assembly, J. W. WADSWORTH, Jr., Speaker.

State of New York, In Senate, April 20, 1910.—The foregoing resolution was duly passed, a majority of all the members elected to the Senate voting in favor thereof, three-fifths being present. By order of the Senate, HORACE WHITE, President.

State of New York, Office of the Secretary of State, Albany, July 25, 1910.—Pursuant to the provisions of section one of article fourteen of the Constitution of the State of New York, and section two hundred and ninety-five of the Election Law, notice is hereby given that the following proposed amendment to section seven of article one of the Constitution of the State of New York is to be submitted to the people for approval at the next general election in this State to be held on the eighth day of November, nineteen hundred and ten. SAMUEL S. KOENIG, Secretary of State.

AMENDMENT NUMBER THREE. Concurrent Resolution of the Senate and Assembly, Proposing an amendment to section seven of article one of the Constitution, in relation to the drainage of lands.

Section 1. Resolved (If the Senate concur), That section seven of article one of the Constitution be amended to read as follows: "7. When private property shall be taken for any public use, the compensation to be made therefor, when such compensation is not made by the state, shall be ascertained by a jury, or by not less than three commissioners appointed by a court of record, as shall be prescribed by law. Private roads may be opened in the manner to be prescribed by law, and the amount of all damages to be sustained by the opening thereof shall be first determined by a jury of freeholders, and such amount, together with the expenses of the opening thereof, shall be paid by the person to be benefited. General laws may be passed permitting the owners or occupants of agricultural lands to construct and maintain for the drainage thereof, necessary drains, ditches and dikes upon the lands of others, under proper restrictions, and with just compensation, but no special law shall be enacted for such purposes, and the drainage of private land for the improvement thereof is hereby constituted a public use, for which land may be acquired for just compensation and the expense assessed to the persons or property benefited, by the state or a municipality, under appropriate laws. § 2. Resolved (If the Senate concur), That the foregoing amendment be referred to the legislature to be chosen at the next general election of senators, and in conformity with section one, article fourteen of the constitution, be published for three months previous to the time of such election.

State of New York, In Assembly, March 30, 1909.—The foregoing resolution was duly passed, a majority of all the members elected to the Assembly voting in favor thereof, three-fifths being present. By order of the Assembly, J. W. WADSWORTH, Jr., Speaker.

State of New York, In Senate, April 20, 1910.—The foregoing resolution was duly passed, a majority of all the members elected to the Senate voting in favor thereof, three-fifths being present. By order of the Senate, HORACE WHITE, President.

State of New York, Office of the Secretary of State, Albany, July 25, 1910.—Pursuant to the provisions of section one of article fourteen of the Constitution of the State of New York, and section two hundred and ninety-five of the Election Law, notice is hereby given that the following proposed amendment to section seven of article one of the Constitution of the State of New York is to be submitted to the people for approval at the next general election in this State to be held on the eighth day of November, nineteen hundred and ten. SAMUEL S. KOENIG, Secretary of State.

AMENDMENT NUMBER THREE. Concurrent Resolution of the Senate and Assembly, Proposing an amendment to section seven of article one of the Constitution, in relation to the drainage of lands.

Section 1. Resolved (If the Senate concur), That section seven of article one of the Constitution be amended to read as follows: "7. When private property shall be taken for any public use, the compensation to be made therefor, when such compensation is not made by the state, shall be ascertained by a jury, or by not less than three commissioners appointed by a court of record, as shall be prescribed by law. Private roads may be opened in the manner to be prescribed by law, and the amount of all damages to be sustained by the opening thereof shall be first determined by a jury of freeholders, and such amount, together with the expenses of the opening thereof, shall be paid by the person to be benefited. General laws may be passed permitting the owners or occupants of agricultural lands to construct and maintain for the drainage thereof, necessary drains, ditches and dikes upon the lands of others, under proper restrictions, and with just compensation, but no special law shall be enacted for such purposes, and the drainage of private land for the improvement thereof is hereby constituted a public use, for which land may be acquired for just compensation and the expense assessed to the persons or property benefited, by the state or a municipality, under appropriate laws. § 2. Resolved (If the Senate concur), That the foregoing amendment be referred to the legislature to be chosen at the next general election of senators, and in conformity with section one, article fourteen of the constitution, be published for three months previous to the time of such election.

State of New York, In Assembly, March 30, 1909.—The foregoing resolution was duly passed, a majority of all the members elected to the Assembly voting in favor thereof, three-fifths being present. By order of the Assembly, J. W. WADSWORTH, Jr., Speaker.

State of New York, In Senate, April 20, 1910.—The foregoing resolution was duly passed, a majority of all the members elected to the Senate voting in favor thereof, three-fifths being present. By order of the Senate, HORACE WHITE, President.

State of New York, Office of the Secretary of State, Albany, July 25, 1910.—Pursuant to the provisions of section one of article fourteen of the Constitution of the State of New York, and section two hundred and ninety-five of the Election Law, notice is hereby given that the following proposed amendment to section seven of article one of the Constitution of the State of New York is to be submitted to the people for approval at the next general election in this State to be held on the eighth day of November, nineteen hundred and ten. SAMUEL S. KOENIG, Secretary of State.

AMENDMENT NUMBER THREE. Concurrent Resolution of the Senate and Assembly, Proposing an amendment to section seven of article one of the Constitution, in relation to the drainage of lands.

Section 1. Resolved (If the Senate concur), That section seven of article one of the Constitution be amended to read as follows: "7. When private property shall be taken for any public use, the compensation to be made therefor, when such compensation is not made by the state, shall be ascertained by a jury, or by not less than three commissioners appointed by a court of record, as shall be prescribed by law. Private roads may be opened in the manner to be prescribed by law, and the amount of all damages to be sustained by the opening thereof shall be first determined by a jury of freeholders, and such amount, together with the expenses of the opening thereof, shall be paid by the person to be benefited. General laws may be passed permitting the owners or occupants of agricultural lands to construct and maintain for the drainage thereof, necessary drains, ditches and dikes upon the lands of others, under proper restrictions, and with just compensation, but no special law shall be enacted for such purposes, and the drainage of private land for the improvement thereof is hereby constituted a public use, for which land may be acquired for just compensation and the expense assessed to the persons or property benefited, by the state or a municipality, under appropriate laws. § 2. Resolved (If the Senate concur), That the foregoing amendment be referred to the legislature to be chosen at the next general election of senators, and in conformity with section one, article fourteen of the constitution, be published for three months previous to the time of such election.

State of New York, In Assembly, March 30, 1909.—The foregoing resolution was duly passed, a majority of all the members elected to the Assembly voting in favor thereof, three-fifths being present. By order of the Assembly, J. W. WADSWORTH, Jr., Speaker.

State of New York, In Senate, April 20, 1910.—The foregoing resolution was duly passed, a majority of all the members elected to the Senate voting in favor thereof, three-fifths being present. By order of the Senate, HORACE WHITE, President.

State of New York, Office of the Secretary of State, Albany, July 25, 1910.—Pursuant to the provisions of section one of article fourteen of the Constitution of the State of New York, and section two hundred and ninety-five of the Election Law, notice is hereby given that the following proposed amendment to section seven of article one of the Constitution of the State of New York is to be submitted to the people for approval at the next general election in this State to be held on the eighth day of November, nineteen hundred and ten. SAMUEL S. KOENIG, Secretary of State.

AMENDMENT NUMBER THREE. Concurrent Resolution of the Senate and Assembly, Proposing an amendment to section seven of article one of the Constitution, in relation to the drainage of lands.

Section 1. Resolved (If the Senate concur), That section seven of article one of the Constitution be amended to read as follows: "7. When private property shall be taken for any public use, the compensation to be made therefor, when such compensation is not made by the state, shall be ascertained by a jury, or by not less than three commissioners appointed by a court of record, as shall be prescribed by law. Private roads may be opened in the manner to be prescribed by law, and the amount of all damages to be sustained by the opening thereof shall be first determined by a jury of freeholders, and such amount, together with the expenses of the opening thereof, shall be paid by the person to be benefited. General laws may be passed permitting the owners or occupants of agricultural lands to construct and maintain for the drainage thereof, necessary drains, ditches and dikes upon the lands of others, under proper restrictions, and with just compensation, but no special law shall be enacted for such purposes, and the drainage of private land for the improvement thereof is hereby constituted a public use, for which land may be acquired for just compensation and the expense assessed to the persons or property benefited, by the state or a municipality, under appropriate laws. § 2. Resolved (If the Senate concur), That the foregoing amendment be referred to the legislature to be chosen at the next general election of senators, and in conformity with section one, article fourteen of the constitution, be published for three months previous to the time of such election.

State of New York, In Assembly, March 30, 1909.—The foregoing resolution was duly passed, a majority of all the members elected to the Assembly voting in favor thereof, three-fifths being present. By order of the Assembly, J. W. WADSWORTH, Jr., Speaker.

State of New York, In Senate, April 20, 1910.—The foregoing resolution was duly passed, a majority of all the members elected to the Senate voting in favor thereof, three-fifths being present. By order of the Senate, HORACE WHITE, President.

State of New York, Office of the Secretary of State, Albany, July 25, 1910.—Pursuant to the provisions of section one of article fourteen of the Constitution of the State of New York, and section two hundred and ninety-five of the Election Law, notice is hereby given that the following proposed amendment to section seven of article one of the Constitution of the State of New York is to be submitted to the people for approval at the next general election in this State to be held on the eighth day of November, nineteen hundred and ten. SAMUEL S. KOENIG, Secretary of State.

Gospodarstvo in trgovina v Dalmaciji.

Pravkar je izšla pod zgornjim naslovom knjizica, ki jo je spisal I. Jurasi in ki nam daje dober splošen pregled, pa tudi posamezne stroke so prav dobro popisane. Na podlagi statističnih podatkov zadnjih 20 do 30 let nam kaže Jurasi razvoj dalmatinskega gospodarstva, opisuje pa tudi natanko, kaj je vzrok, da je v tem oziru Dalmacija zadnja izmed avstrijskih kronovin, in daje nasvete, kako bi bilo temu odpraviti. Knjizica je zelo inštruktivna in bo naše čitatelje gotovo zanimala, ako podamo kratak popis gospodarskega stanja v Dalmaciji.

Glede poljedelstva bi bilo omeniti, da je še na zelo nizki stopnji, ker se rabi še vedno najprimitivnejše orodje in je racionalno gojenje te stroke skoraj nepoznano. Seveda tudi mnogo uplivata tudi slaba zemlja. In vendar je ni dežele v monarhiji, kjer bi se bavi- lji prebivalci v tolikem številu s poljedelstvom kot ravno v Dalmaciji. Zalostno stanje te stroke se razvidi osebno, ako se primerja čisti dohodek pri hektaru obdelane zemlje: V Avstriji znaša 26 K 64 h, v Dalmaciji samo 10 K 07 h. Zanimivo je, da je Dalmacija glede površine pašnikov — 47,3% vsega površja — na prvem mestu, v monarhiji, medtem ko je glede njih dobičkanosti na zadnjem.

Najvažnejša panoga kmetijstva je vinogradništvo. Goji se o 1 pamtkeva in ima ubodona podnebje in zemljo. Obseg vinogradov znaša 81.858 ha — v celi Avstriji 226.273 ha — in ako primerjamo Dalmacijo z ostalimi vinorodnimi državami Evrope, vidimo, da je le v Italiji nasajene več vinske trte. Vendar pa je z oziroma na neregionalno gojenje najvišja pridobitev pri ha le 45 K 17 h, medtem ko znaša v Avstriji 208 K 52 h. V letih 1878 — 1888 znašal je izvoz vina iz Dalmacije 650.000 hl v vrednosti 15 milijonov goldinarjev, v poznejših letih pa sta vinska klavzula z Italijo in filikera obilo škodovali eksportu in sicer za skoro 50%. Prodaja se danes dalmatinsko vino po 10 — 20 K za hl. Z ustanovitvijo vinarskih zdru- g se je vpeljala tudi racionalna gojitve vinske trte ter uspešna pridobitev vina, tako da se je povečala produkcija v zadnjih letih za tretjino.

Važna je tudi gojitve oljke in produkcija olja. Vendar so ti nasadi zelo omejeni, ker je dohodek vse prece negotov; tako je znašala n. pr. produkcija olja v Dalmaciji leta:

1900 ..... 48.970q
1907 ..... 3.655q
1908 ..... 10.505q
1909 ..... 49.948q

Tudi pridobitev olja je še zelo primitivna, poleg tega pa se ne polaga nobene važnosti na kvaliteto. Vse se pobere: Ne zreli in gnili sadovi in skupno meljejo z dobrimi. Naravno je da je potem tudi olje slabo in se mora rabiti le za stroje. Prav teško je dobiti fino namizno olje, dasi je sad- šte kvalitete kakor francoski ali italijanski. Velika krivda pa tudi zaden dalmatinske trgovce. Ti kupujejo lobro in slabo olje, oboje zmešajo in pošiljajo pod imenom "Dalmatinsko olje" v Trst. Z ustanovitvijo oljarskih zdru- g, ki jim gre vlada zelo na roko, je tudi tukaj pričakovati bolj- ši uspeh in lepše bodočnosti.

Čudno je, da je tudi sadjereja na zelo nizki stopnji, dasi bi bila Dalmacija vsled ugodnega podnebja in terena predestinišana v tem oziru za prvo kronovino. Dalmatince polaga pa preveliko važnost gojitvi vinske trte in šele v zadnjih letih je prišel do spoznanja, da je sadje vsaj varno pred trtno ušjo in se je začel bolj baviti s sadjerejo. V nekaterih krajih so se celo osnovali sadni vrtovi, tako, da se selaj nasadi na novo po 40.000 sadnih dreves na leto. Tako je upravičen up, da se bodo italijansko sadje skoro izpolnilo z dalmatinskega trga in da se bo tudi trt ostale Avstrije lahko zalagal z dalmatinskim sadjem.

O 1 leta 1884. je dovoljeno tudi sajenje tobaka. Leta 1909. je bilo zasajenih 1785 ha, kar je dalo 36.943q tobaka v vrednosti 5.609.843 K.

Za živinorjo niso dani v Dalmaciji predpogoji. Že slabi pašniki jako neugodno uplivaajo na to stran narodnega gospodarstva, k temu pa pride še dejstvo, da je dalmatinskemu kmetu največ do tega, da poveča število ži- vine, ni pa mu nar, da izboljša plemo. Pri agrarni kronovini kot je Dalmacija, bi moralo biti ravno nasprotno! Tako je navezana kronovina na uvoz iz sosednih dežel.

Razume se, da je ribarstvo v Dalmaciji kot obvorski dežel precej razvito, vendar ne tako kot bi se pričakovalo. Tudi tukaj pride v poštev neracionalno ribarenje — uporaba dinamita! — pa tudi pomanjkanje dobre železniške zveze. Posebno se love sardine, tunini, ostrige itd. Veliko konkurence pa delajo domačim ribjem t. zv. Čoštci, ki imajo na le-

Gospodarstvo in trgovina v Dalmaciji.

to približno 1.200.000 K dobička. Važnost ribarstva za Dalmacijo nam kaže tudi število prebivalcev, ki se s tem peča — na 100.000 oseb pride 493 vrbčev, v Avstriji le 52. — Vrednost vlovljenih rib je znašala leta 1909. 9 milijonov kron. Pa tudi ribe v sladkih vodah prinašajo lep do- biček, 45 ribarskih zdru- g pospešuje ribarstvo.

Na rulah je Dalmacija najsiro- mašnja kronovina. Le nekaj premo- gokopov ima, ki zalagajo parnike s potrebnim kurivom. Produkcija je znašala leta 1909. 1.584.470q, v vrednosti 848.352 K. Železna rula se na- haja po vsej Dalmaciji, vendar v tako neznačilni množini, da se ne izplača ka- obrat. Večje važnosti je asfaltni ka- men — Vrgorac, Brač itd. — ki se za pridobilo leta 1909. 22.380q, da- lje pridobivanje cementa. Omeniti je tudi doline na Rabu, Pagu in Stonu. Leta 1907. se je proizdevalo 29.693q soli v vrednosti 304.028 K. V zagorski Dalmaciji se nahaja pač še mogoče do- sledje še neeksplovirana ležišča, ven- dar izrabljanje dozdaj vsled pomanj- kanja železnice ni bilo mogoče. Vide- li smo do zdaj, daje dalmatinsko pol- jedelstvo na zelo nizki stopnji in da je dežela na rulah zelo siromaš- na. Umevno je telaj, da sta tudi in- dustrija in obrt zelo slabo razviti. Paimanjkuje podjetnosti, organizira- nega kapitala, predvsem pa železniške zveze z ostalo monarhijo. Do zadnjih let je bila razvita samo dobača in- dustrija, zdaj se polagoma razvija tudi cele industrije, katere produkt je o- sobito cement, maraskin in ribe v konzervah. Venar je v tej industriji investiran večinoma tuj denar, ita- lijanski, francoski, nemški in belgijski, ter bo treba vzbuditi zanimanje do- mačih finančnih krogov, da bodo iz- rabili izredne vodne sile slapov Cetine in Krke.

Zanimanje za obrt in industrijo raste polagoma pa vendar vstrano. Tako se je bavilo leta 1890. v Dalmaciji le 4,58% vseh prebivalcev s temi stro- kami narodnega gospodarstva, leta 1900. pa že 5,18%. Seveda je to z o- zirom na celo monarhijo — 26,78% — jako neznačilno število. Glavni pro- dukt male industrije so vino in olje. Minarstvo je dobro razvito in se po- seben uporablja številni šlapovi. To- varn za sodavico je 15, za testenine 18 in za umetni led 6. Glavni produkti so, kakor že omenjeno, maraskin, konzerviranje rib in cement. Maraskin proizvaja 18 tvornice in je izvoz jako velik; istotako se v 11 poljedlji pri- pravljajo nešteto rib. Kal da je in- vestiran tuj kapital in da pridejo ti izdelki pod tujim imenom na svetov- ni trg — Sardines a Nantes. — Za produkcijo cementa pa skrbe 4 tovar- ne, ki proizvajajo na leto čez 2 mil- jona q. Ostali obrti se izvršujejo le v manjšem obsegu.

Kakor z obrtjo, tako je tudi s trgo- vino. Le malo prebivalcev se peča z njo — 4,16%, v Avstriji 9,96%. — Vzrok je pač siromaštvo zemlje in ne- razvijenost prebivalstva. Notranja tr- govina je še precej živahna. V gorske pokrajine se uvaža z otkov in pri- morja vino, južno sadje, ribe itd. na- sprotno pa žito, krompir i. dr. Glavni predmet izvozne trgovine je vino, ono iz Šibenika, Kaštele, Splitsa in Bra- ča se pošilja za križanje v ostalo Av- strijo, Ogrsko in Nemčijo, medtem,

ko se rabi fino vino z Visa in Kor- čule kot namizno vino. Izvoz vina je znašal leta 1907. 635.094q. — Olja se je izvozilo istega leta 22.698q, naj- več kot olje za stroje. Važen je tudi izvoz sadja in seveda tudi rib.

Uvaža se pa žito, največ iz Ogrske in Južne Rusije — leta 1907. pšenice 181.114q, koruze 112.927q. — sočivje in moka, kolonijalno blago, pivo — 88.291q — in skoraj vsi potrebni in- dustrijalni produkti. — Vrednost tr- govine v Dalmaciji je znašala v zad- njihi letih preko 350 milijonov kron na leto.

Serham trgovine služijo različni sejm, 8 bančnih podjetij — 6 doma- čih in 2 podružnici tujih bank, — mnogotere banilnice, konsumna in trgovska društva. Dalje tudi 3 trgo- vske zbornice, ki so v Zakra, Splitsu in Dubrovniku, trgovska šola v Splitu ter manjši trgovski tečaj v Zadru, Šibeniku, Dubrovniku in Kotoru.

Gospodarsko stanje Dalmacije se je začelo s pomočjo države šele v zad- njem času dvigati. Mnogo se je že storilo v tem oziru in mnogo se mora še storiti. Posebno upapolno žo Dal- matine na železniško zvezo z ostalo monarhijo, ki bo sigurno dvignila ves promet in trgovino.

SLOVENCI IN SLOVENKE NA- ROČAJTE SE NA "GLAS NARO- DA", NAJVEČJI IN NAJCENEJŠI SLOVENSKI DNEVNIK!

1900 4

Zimsko cvelje.

Spisal Ivan Cankar.

I.

Vsako jutro ob polu sedmih se napoti kancelist Marielč iz mesta. Vsako jutro poleti in pozimi, že dolgi petindvajset let. Pot ga vodi pol ure daleč v krčmo, ki stoji kraj cesarske ceste, skrita med vrtovi. Zapadel je sneg za tri čevlje visoko; Marielč je bil, kakor na čelu ob polu sedmih jutraj. Od jesenskega dežja je bila cesta razmočena, da se je udarila noka preko gležnjev; Marielč si je obul škornje, razpel je dežnik ter je nastopil svojo pot ob polu sedmih jutraj. Konec je bil Marielč; bilo mu je dobrih šestdeset let, majhen je bil, šibak in sključen, a veka pleča je imel in tenke noge. Skrbno obrit obraz je razodeval veliko pohlevnost in blagoslovnost, skoraj otroško so gledale njegove drobne, plave oči.

Ko je dospel Marielč v krčmo, je najprej postavil krčmarico, rejeno in prikladno gospo Franko. Naradilo je privzignil klobuk, na to ji je poljubil desnico ter jo vprašal, kako pač misli, da bo z vremenom. Če se je pripetilo, da gospe Franke ni bilo v veži, se je ozrl tako osupel, kakor da je bil pomotoma stopil v tujo hišo. Ko je gospa odgovorila — take je odgovorila vselej — da z vremenom najbrže ne bo nič, vsaj v nedeljo ne, ko je solnce najbolj treba, je stopil Marielč v izbo, ter je sedel za peč. Tam je sedel vsako jutro, že dolgi petindvajset let. Ni sedel pred hišo v sene, kadar je v izbi parila aduška polneta vročina in so mu brenčale krog miz; tudi ni sedel na vrt, kadar so jahlane evetele.

Najprej je popil skodelico bele kave, na to je zapil kratko pipo, stisnil in sključil se je v kot, da ga človek dolgo ni opazil, če je stopil v izbo; z na pol zatisnjenimi očmi je gledal v strop, miren in tih; komaj da je naradilo treni, če se je prikazala gospa Franke. Tako je sedel in gledal in molčal do polu devetih. Ob pol devetih je vstal, pozdravil je v veži gospo Franke ter se je vrnil v mesto z umerjenim, neprenagljenim korakom, kakor je bil prišel.

Le enkrat se je zgodilo, da je kancelist Marielč premeril svojo jutranjo pot ob belem polnevu. Takrat je bilo, ko so pokopali krčmarja, moža gospe Franke. Obšel si je črno praznično suknjo, ter je stopil za pogrebi poleg gospe. Nič ni jokala, zakaj krčmar je bil velik pijanec in kvartopirce ter bi bil zapil in zakavrtal vse do zadnjega jabolka na vrtu, če bi ne bil nazadnje že tako obnemogel, da je zaspal po navadi ob tretjem kozarec. Gospa ni jokala, pač pa je kancelist Marielč ob odprtem grobu venadoma udaril v tako bridki plač, da so se pogrebi osupli spogledali; tudi gospa Franke je dolgo strmel na njo, nazadnje pa se je okrenila ter ni rekla besede. Marielč ni šel s pogrebi, kakor so ga vabili, temveč se je vrnil naravnost v mesto. Zakaj da se je bil razjokal, ni povedal nikomur, tudi gospe Franke ne.

Kancelist Marielč ni šel ne dni, ne let. Dan mu je bil enak dnevu, od tistega trenutka, ko je jutraj odprl oči, do tistega, ko je zvečer upil mil svečo. Vsaki dan enaka pot, enako delo, enake besede, enake misli. V ozlelno se ni pogledal nikoli, tudi ne, kadar si je česal ob nesilih svojih zadnje sive lase. Čas je šel Marielč ga ni ne meril, ne spočel.

Ko je ob lepem jesenskem jutru sedel za peč, mu je postregla gospa Franke sama; postavila je predenj skodelico kave in v pleteni košarici lepo narezano, rumeno in dišečo rožnovo potico. Marielč nikoli ni je bil potice; zato je naradilo odmaknil košarico ter je začuden strmel v smehljajoči obraz gospe Franke.

"Ali ne veste, gospod Marielč, kakšen dan je današnji?"

"Lep dan je ... drugače pa je dan kakor dan."

"Kaj ste otrok v plencah, ki ne čujete ne ure ne dneva in ne ve, kaj je čas?"

Marielč je začel premišljevat: na to stran je mislil in na ono, pa ni ugani ničesar, ker ni bil vajen premišljevanja.

"Koliko časa zahajate k nam, gospod Marielč?" je smehljaje vprašala gospa Franke.

"Znornom!" je odgovoril Marielč nadolžno.

"Od vekomaj niste, gospod Marielč! ... Danes je petindvajset let, ko ste prvič stopili v to izbo. Držali ste v rokah skodelico, ko sem odprla duri in sem vas pozdravila. Pogledali ste me debelo in skodelica vam je padla iz roke, da se vam je razlila kava po belem telovniku in po črnih hlačah. Jeseni je bilo, dne petnajstega oktobra, pred petindvajsetimi leti. Zaposnila sem si natanko, zato vam nisem ponela zvečer, kar tako brez misli odrgala listek

"Kaj je za me ta čas?"

"Če so vam ne zamerim!" se je zasmejala gospa Franke.

Ker je bilo že mračno v izbi, je prižgala svetilko, ki je visela od stropa.

"Ali bi se ne spodobilo, da bi sedla za to mizo, pod svetilko?" je vprašala.

"Ne, ne, za drugo mizo!" se je prestrašil Marielč; ali ko je z urnim korakom stopil v svoj prijazen kot, je gledal začuden in plah. Namesto njegovega stola, ki ga je poznal in ljubil kakor starega prijatelja, se je bahal tam blazinast naslonjač, vse prevelik in pre gosposki za to mizo, za to izbo in za Marielčino samega.

"Kje je moj stol?" je vprašal mladušen.

"V drvarnici! tako ste ga presedeli in presloneli, da se ga je držala komaj še bilka slame. Čez leto dni bi bili sedeli na tleh. In vašim kostem, gospod Marielč, bo dobro delo malo počitka na blazini!"

Gospa Franke je bila pripravila tako obilo večerje, kakor jo Marielč ni okusil v teh petindvajsetih letih. Nosila je sama na mizo in je sama stregla svojemu gostu, kakor nerodnemu in plašljivemu otroku.

In prav resnično je bil Marielč ob tej obili večerji plašljiv in neroden otrok. Vajen je bil, da je kosil in večerjal sam in skrit, zato ni vedel, kako bi sedel in kako bi se držal. Po večerji, še preden je bila torta narejena, je gospa Franke iz temne steklenice natočila rdečega vina sebi in gostu.

"Do dna izpijta ta kozarec ... na vaše zdravje, gospod Marielč!"

"Na vaše, gospa Franke!"

Mehkoba, sladka toplota se mu je razlila po životu; z vselejšim in pogumnejšim ošesom se je ozrl na gospo in je videl, da je lepša, nego kdaj poprej, lepša nego pred petindvajsetimi leti.

"Saj ni mogoče!" je vzkliznil.

"Kaj, da ni mogoče?" se je zvok zasmejala gospa Franke. "Da je že petindvajset let za gorami? O, da bi jih toliko ne bilo! Ali nikoli ne pogledate v ogledalo?"

"Nikoli!" je po pravici odgovoril Marielč. "Čeem? Vse se mi zdi kakor tisti prvi dan!"

"Tisti dan, ko ste si telovnik popili!"

In bilo je, kakor da se je nji in njemu povrnil v srce tisti dan: obadva sta gledala molče na beli prt in sta se zamislila. Tako pridejo s tihim korakom spomin v izbo, srce je otožno, ali mlajše je in čistejše.

Marielč je pogledal gospo Franke s pogledom tako nedolžnim in odkritosrčnim, kakor je bil sam.

"Zaradi vas se mi je roka tresla ... Ko sem vas ugledal, se mi je tako zgodilo, kakor ... kadar da mi je luč ozarila oči ... Zazibalo se je pred menoj ... vas sem videl in vso svojo veliko nesrečo ..."

"Svojo nesrečo?" se je začudila gospa Franke.

"Petindvajset let je spala ... zakaj ste jo zbudili?"

Oči so se mu zalile s solzami in ustna so mu trepetala kakor otroku, kadar mu gre na jok. V enem samem hipu se je vzdrnil, pogledal se je z dlanjo po čelu ter je urno izpraznil kozarec.

"To so le nesmetne besede ... spomin je bil, pa je šel mimo!"

"Odprite mu dušo, da se vrne!" je rekla tih gospa Franke in je položila svojo okroglo mehko roko na Marielčino glavo, kakor da mu je storilo: zaletel je, sklonil je glavo prav do mize in je poljubljil njeno okroglo mehko roko.

"Otroci, otroci!" se je smejala gospa Franke.

III.

Prinesla je drugo steklenico in je točila.

"Vesela bodiva nocoj!" je rekla. "Spomini so prišli goli v izbo, lažni in žejni — ogrevja jih in napojiva!"

Marielč je čutil, kako mu polagoma lije toplota v kri in dušo. Bilo mu je, kakor da se koplje v topli vodi pod toplim soncem; njegovo srce je bilo polno čiste, tihe sladkosti, udajal se ji je brez misli in brez strahu.

"Vesela bodiva nocoj!" je rekla v drugič gospa Franke in je vzdignila kozarec. "Poznavate se kakor brat in sestra, zakaj da ne govorita kakor brat in sestra? Pijva bratovščino!"

Izpila sta, na to sta se poljubila. Ko je začutil Marielč gorkoto njenih polnih ustnic, je vztrepetal in zatisnil oči.

"Zardel si ... kakor mladenič si zardel!" je vzkliznila gospa Franke.

"Kaj nisem mladenič?" je vesel in srečen odgovarjal Marielč. "Prav zares se mi zdi, da je bila ena sama noč med tistim in med današnjim dnem. Nič ne vem, kedar da je bila, kako se je začela in kako je minila, moja mladost! Rekla si jutraj, da nisem od vekomaj; nikar se ne spoi — kaj se mi je zgodilo, kaj sem bil v vekomaj? V teh petindvajsetih letih

— ti praviš, da jih je toliko, jaz ne vem! — se je dan tako mirno v dan prelival, da mi je bilo življenje kakor večnost, ki je človek ne vidi, ne sliši in ne občuti. Nič ni veselja, nič ni žalosti, nič spomina in ne hrepenjenja — vse praznota in prazniti. Zdaj si me ti nenadoma probudila, sam Bog vedi, kako se je to naredilo! Zdaj vem, vidim in občutim, da živim ... al nisem novorojen otrok, ne mladenič?"

"Mladenič si — v petindvajsetih letih nisi toliko govoril, kakor v tej minuti!"

"Pa kaj vse to in tisto! Če bi sam ne vedel, da sem mlad, bi pogledal tebi v obraz! Kaj ni tebi dan tako kratek in tako dolg, kakor je meni? Saj ni čas kakor bogastvo, ali kakor pamet, da bi bil tem skopu, onemu obilo merjen! Na tvojih licih je mladost in v tvojih očeh je mladost, jaz pa jo hvaležno čutim v svojem veselju sreč ..."

Tako sta se lepo in prijazno razgovarjala ter sta po malem pila. Gospa Franke je prinesla tretjo, za tretjo se četrto steklenico; sama nista vedela, kako je bila časa polna in prazna in kako je ura pohlajala.

Pozno je že bilo, ko je rekel Marielč:

"Povej mi, Franke, če bi rada slišala genljivo zgodbo!"

"Pripoveduj svojo genljivo zgodbo!"

"Tako je bilo: Pred tridesetimi leti je živel človek, ki je bil tako nepopisno zaljubljen, kakor nihče nikoli. Zaljubljen je bil v devojco, ki je imela zaljubljenec, oboževalec in ženino kakor listja in trave. Ker ni bil najneumnejši med neumnimi ljudmi, je vedel, da je njegova ljubezen tako prazna, in brezmiselna, kakor bi bil škop preko morja. Tri leta je vzdihoval, gledal jo je od daleč, rekel pa ni besede in tudi napisal je ni. Mislim, da bi se ti, Franke, pototila usmiljeno solzo, če bi poznala njegovo trpljenje. Čutil se je tako majhnega in nevednega, da si je komaj upal misliti na njo, kaj še, da bi nadlegoval njeno sveto polobo z nesmetnimi željami. Čutil pa je tudi, da je bilo vse njegovo življenje tako rekoč izpolnjeno in končano ob tisti uri, ko jo je ugledal ter se zaljubljen vanjo. Kaj bi rekel: kolo je bilo zavrtlo za zmirom in se ni gnilo več. Tri leta je bil zaljubljen; in povem ti, Franke, da so bila tista leta dolga in bridkosti polna. Četrta leta spoznaš se je omožilo. Ne vem — in če bi vedel, bi ne mogel in ne smel povedati — ali je bil tisti človek vreden bogastva, ki mu je bilo doleteno. Nesrečni zaljubljenec je šel po svojih potih, nič se ni pritoževal, niti jokal ni. Kajti rekel sem, da je bilo njegovo življenje tako rekoč izpolnjeno in končano. Spomin na sveto polobo je ostal v njegovem sren prav tako, kakor ostane v škripi vdove poročna obleka. Skrbno je zgrnjena, shranjena in pogrnjena, le ob vsaki obletnici jo vzdigne varno z obema rokama, razgane jo in jo ogleduje; ni več bolečine, skoraj da je že sladkost v tem lepem, tišem spominu. Tako je bilo ... Ali zgodilo se je —"

Takrat mu je bistro pogledala v oči gospa Franke.

"Ali zgodilo se je ... Daj, da sama pripovedujem to zgodbo do konca! ... Zgodilo se je, da je tisti nečestni zaljubljenec ob sedmih jutraj sedel v krčmi kraj cesarske ceste ter izljal v roki skodelico bele kave. Tedaj je stopila na prag mlada krčmarica; ko jo je ugledal, mu je skodelica padla iz roke in kava se mu je razlila po belem telovniku. Tako je bilo, kakor da je vdova razgnila pogrebno obleko ter pototila na njo drobno solzo ... Na to pa je vdova spravila obleko v škrinjo, zaklenila je škrinjo ter je ni več odprla celih dolgih petindvajset let!"

"Tako je bilo!" je rekel Marielč in je gledal na mizo. Ko je vzdignil kozarec, se mu je roka hudo tresla; ali vzdignil ga je varno in ga je izpraznil na dnšek.

"Do konca pa ni dognana ta ganljiva zgodba!" je rekla gospa Franke. "Tisti nesrečni zaljubljenec je videl samo sebe, svojo ljubezen in svojo žalost. Ker ni rekel besede in je tudi napisal ni, ni slišal odgovora in ga ni bral!"

Takrat je uprl Marielč roke ob mizo in je strmel s kalnimi očmi.

"Kaj, gospa Franke ... reci, kar si rekla!"

"Ker ni rekel besede in je tudi napisal ni, ni slišal odgovora in ga ni bral!"

Vztrepetal je ves, planil je, nato je pokleknil ter je potegnil prt seboj, da sta se prevrnila obadva kozarec.

"Oj, Franke ... ti milostna, usmiljena!"

IV.

Ko se je jutraj predramil gospod Marielč, se je silno prestrašil. Ležal je v tuji izbi, na visoko postelji otomani. Okno je bilo z rdečim zagrinjalom tesno zastrito; v izbi je bil mrak, skozi ozko špranjo pa je ščelilo belo jutranje solnce. Stene so bile poslikane z velikimi temnozelenimi

50,000 KNJIZIC ZASTONJ MOZEM

MLADI MOZJE

STARI MOZJE

MOZJE SREDNJE STAROSTI.

Možje, ki se nameravajo ženiti — možje, ki bolečajo — možje, ki so bili nezmerzi, prestrašeni in ki so prevgnani; možje, ki so slabi, nervozni, uničeni in kateri so dosegli starost, ko ne morejo več polni meri uživati sladkosti življenja. Val ti možje morajo pisati po našo brezplačno knjižico. Ta knjižica pove, kako možje uničujejo svoja življenja, kako zbolijo in zakaj se ne smejo ženiti dokler so v takem stanju.

Ta knjižica v lahko razumljivem jeziku pove, kako se na domu, privatno, tajno in z malimi stroški temeljito ozdravi zastrupljenje krvi ali sifilitis, triper, slabost, splošna oslabelost, zgruba spolne moči, nočni gubitek, revmatizem, organske bolezni, žolčec, jetra, mehur in ledvične bolezni.

Tače mož je z zadobilo perfektno zdravje, telesno moč in polnživljenje potem to dragoceno knjižico. Zaloge znano, ki je v vsebuje stvari, katere bi morali znati vsak mož. Ne trčite demarja za uboda in nezavedna zdravila, dokler ne čitate te knjižice, katere vam pove, od česa ste zbolili in kako zadostite pomoči in trdnosti zdravje. Zapišite si, ta knjižica se dobi POPOLNOMA ZASTONJ. Mi pisamo tudi postorno. Na spodnjem odrezku ali kuponu zapišite razloženost vaše bolezni, odredite kupon in pošljite nam ga že danes. Ostalo izročimo mi.

Odrezek za brezplačno knjižico. Pošljite danes.

DR. JOS. LISTER & CO.

Aus. 300. 22 FIFTH AVE., CHICAGO.

GOSPODI: Zanimajo me navedena, a katero nudite Vašo knjižico brezplačno. Prosim, pošljite mi jo takoj.

IME _____

POŠTA _____

NASLOV _____

nični rožami, nad otomano je visela v zlatem okvirju slika gospe Franke. Okrogli, smehljajoči, blagodušni obraz je bil zelo mlad, še ves deklinski; oči so gledale veselo in čisto, kakor v spomladansko jutranjo zarjo. Vzignil se je na postelji ves trepetajoč in se je križal po čelu, ustnih in prsih.

"O Jezus in Marija! O Jezus in Marija!"

Ob stenu in bridkosti je skril obraz v dlani Najprej ga je spreletelo, kako da bi na skrivaj in neopažen pobegnil iz hiše. Vstal je, setopil je k oknu in je naradilo odgnil zagrinjalo; okno je bilo precej visoko in je slo na vrt.

"Če bi skočil, bi padel med koprive, morda bi se zakričal!" je pomislil; in takoj ga je bilo sram te misli.

V tistem trenutku, ko je stal ob oknu, je potrkalo na duri. Skokoma je planil v posteljo in se je odel do nosa. V izbo je stopila sama gospa Franke, v roki skodelico kave z visoko belo smetano in velik kos rumene potice.

"Dobro jutro! Kako si spal?" ga je pozdravila smehljaje in je postavila kavo in potico na mizo ob otomani.

"Ne zamerite, gospa Franke, za božjo voljo vas prosim ..."

"Kaj? Ali si pozabil na bratovščino? In kaj da bi ti zamerila!"

Gospa Franke je bila užaljena.

"Jaz sem bil ... Veste, gospa Franke, pil je nisem od tistega časa ... Sinoči se je pa zgodilo z menoj. Bog sam vedi kaj! Gospa Franke ... kar sem storil in kar sem govoril ... kako da je bilo, se sam več ne vem ... vse tisto ni bilo nič, ne pomeni nič, ne velja nič ... O, moj Bog!"

"Kaj ne velja in ne pomeni?" se je čutila gospa Franke.

"Vse tisto ... Prosim vas, gospa, ne povejte nikomur, tudi sami ne mislite več ... recite, da tega večera ni bilo, te noči ... Zdaj bi rad vstal, gospa Franke, pozno je že ... za božjo voljo, že osem je!"

Ko ga je videla gospa Franke tako obupanega in žalostnega, je bila žalostna tudi sama.

"Tudi vi, gospod, mi ne zamerite, če sem vas žalila!" je rekla tiho in je šla.

Marielč je urno vstal, na naglo si je oplaknil roke in obraz, na to se je oblekel. Glava mu je bila težka, ves se je tresel. Odprl je duri samo toliko, da je videl v drugo izbo; ugledal je peč, ob peči mizo, za mizo naslonjač. Ko je vse to videl, mu je odleglo, kakor da ga je bil pozdravil drag prijatelj. Le naslanjač mu je bil tuji in nem, prevelik in pregosposki.

"Nič ni bilo, nič se ni zgodilo!" je rekel v svojih mislih. "Bodi kakor prej!"

Vzel je skodelico in jo je nesel v drugo izbo, v kot ob peči. Počasi je srehal kavo, kakor jo je srehal vsako jutro ob sedmi uri. Ko je videl, da je pol devetih, je vstal, vzel je palico in klobuk ter je stopil v vežo. In vse je bilo kakor pred petindvajsetimi leti. V veži je pozdravil gospo Franke, nato se je napotil v mesto z umerjenim, neprenagljenim korakom.

Vse je bilo kakor pred petindvajsetimi leti, le globoko, v njegovih mislih je kljunalo in glodalo. Šel je z umerjenim korakom, život pa mu je bil globlje upognjen, noge so mu bile

le bolj trudne, obraz bolj resen in potrt. Star in slab je bil, zato ker je bil nenadoma in nepovedoma okusil sladki sad mladosti. Zavrtlo kolo se je šlo; oči so gledale veselo in čisto, kakor v spomladansko jutranjo zarjo. Vzignil se je na postelji ves trepetajoč in se je križal po čelu, ustnih in prsih.

"O Jezus in Marija! O Jezus in Marija!"

Ob stenu in bridkosti je skril obraz v dlani Najprej ga je spreletelo, kako da bi na skrivaj in neopažen pobegnil iz hiše. Vstal je, setopil je k oknu in je naradilo odgnil zagrinjalo; okno je bilo precej visoko in je slo na vrt.

"Če bi skočil, bi padel med koprive, morda bi se zakričal!" je pomislil; in takoj ga je bilo sram te misli.

V tistem trenutku, ko je stal ob oknu, je potrkalo na duri. Skokoma je planil v posteljo in se je odel do nosa. V izbo je stopila sama gospa Franke, v roki skodelico kave z visoko belo smetano in velik kos rumene potice.

"Dobro jutro! Kako si spal?" ga je pozdravila smehljaje in je postavila kavo in potico na mizo ob otomani.

"Ne zamerite, gospa Franke, za božjo voljo vas prosim ..."

"Kaj? Ali si pozabil na bratovščino? In kaj da bi ti zamerila!"

Gospa Franke je bila užaljena.

"Jaz sem bil ... Veste, gospa Franke, pil je nisem od tistega časa ... Sinoči se je pa zgodilo z menoj. Bog sam vedi kaj! Gospa Franke ... kar sem storil in kar sem govoril ... kako da je bilo, se sam več ne vem ... vse tisto ni bilo nič, ne pomeni nič, ne velja nič ... O, moj Bog!"

"Kaj ne velja in ne pomeni?" se je čutila gospa Franke.

"Vse tisto ... Prosim vas, gospa, ne povejte nikomur, tudi sami ne mislite več ... recite, da tega večera ni bilo, te noči ... Zdaj bi rad vstal, gospa Franke, pozno je že ... za božjo voljo, že osem je!"

Ko ga je videla gospa Franke tako obupanega in žalostnega, je bila žalostna tudi sama.

"Tudi vi, gospod, mi ne zamerite, če sem vas žalila!" je rekla tiho in je šla.

Marielč je urno vstal, na naglo si je oplaknil roke in obraz, na to se je oblekel. Glava mu je bila težka, ves se je tresel. Odprl je duri samo toliko, da je videl v drugo izbo; ugledal je peč, ob peči mizo, za mizo naslonjač. Ko je vse to videl, mu je odleglo, kakor da ga je bil pozdravil drag prijatelj. Le naslanjač mu je bil tuji in nem, prevelik in pregosposki.

"Nič ni bilo, nič se ni zgodilo!" je rekel v svojih mislih. "Bodi kakor prej!"

Vzel je skodelico in jo je nesel v drugo izbo, v kot ob peči. Počasi je srehal kavo, kakor jo je srehal vsako jutro ob sedmi uri. Ko je videl, da je pol devetih, je vstal, vzel je palico in klobuk ter je stopil v vežo. In vse je bilo kakor pred petindvajsetimi leti. V veži je pozdravil gospo Franke, nato se je napotil v mesto z umerjenim, neprenagljenim korakom.

Vse je bilo kakor pred petindvajsetimi leti, le globoko, v njegovih mislih je kljunalo in glodalo. Šel je z umerjenim korakom, život pa mu je bil globlje upognjen, noge so mu bile

le bolj trudne, obraz bolj resen in potrt. Star in slab je bil, zato ker je bil nenadoma in nepovedoma okusil sladki sad mladosti. Zavrtlo kolo se je šlo; oči so gledale veselo in čisto, kakor v spomladansko jutranjo zarjo. Vzignil se je na postelji ves trepetajoč in se je križal po čelu, ustnih in prsih.

"O Jezus in Marija! O Jezus in Marija!"

Ob stenu in bridkosti je skril obraz v dlani Najprej ga je spreletelo, kako da bi na skrivaj in neopažen pobegnil iz hiše. Vstal je, setopil je k oknu in je naradilo odgnil zagrinjalo; okno je bilo precej visoko in je slo na vrt.

"Če bi skočil, bi padel med koprive, morda bi se zakričal!" je pomislil; in takoj ga je bilo sram te misli.

V tistem trenutku, ko je stal ob oknu, je potrkalo na duri. Skokoma je planil v posteljo in se je odel do nosa. V izbo je stopila sama gospa Franke, v roki skodelico kave z visoko belo smetano in velik kos rumene potice.

"Dobro jutro! Kako si spal?" ga je pozdravila smehljaje in je postavila kavo in potico na mizo ob otomani.

"Ne zamerite, gospa Franke, za božjo voljo vas prosim ..."

"Kaj? Ali si pozabil na bratovščino? In kaj da bi ti zamerila!"

Gospa Franke je bila užaljena.

"Jaz sem bil ... Veste, gospa Franke, pil je nisem od tistega časa ... Sinoči se je pa zgodilo z menoj. Bog sam vedi kaj! Gospa Franke ... kar sem storil in kar sem govoril ... kako da je bilo, se sam več ne vem ... vse tisto ni bilo nič, ne pomeni nič, ne velja nič ... O, moj Bog!"

"Kaj ne velja in ne pomeni?" se je čutila gospa Franke.

"Vse tisto ... Prosim vas, gospa, ne povejte nikomur, tudi sami ne mislite več ... recite, da tega večera ni bilo, te noči ... Zdaj bi rad vstal, gospa Franke, pozno je že ... za božjo voljo, že osem je!"

Ko ga je videla gospa Franke tako obupanega in žalostnega, je bila žalostna tudi sama.</

Jugoslovanska Katol. Jednota.

Ukorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota. Sedišče v ELY, MINNESOTA.

URADNIKI: Predsednik: FRANK MEDOS, 9483 Ewing Ave., So. Chicago, Ill. Podpredsednik: IVAN GERM, P. O. Box 57, Braddock, Pa. Glavni tajnik: JURIJ L. BROZIČ, P. O. Box 424, Ely, Minn. Pomagalni tajnik: MAKŠ KERZIŠNIK, L. Box 383, Rock Springs, Wyoming. Blagajnik: IVAN GOVŽE, P. O. Box 106, Ely, Minn.

NAZORNICI: ALOJZIJ VIRANT, predsednik nadzornega odbora, 1700 E. 26th St. Lorain, Ohio. IVAN PRIMOŽIČ, II. nadzornik, P. O. Box 641, Eveleth, Minn. MIHAEL KLOBUČAR, III. nadzornik, 115 — 7th St., Calumet, Michigan.

POROTNI ODBOR: IVAN KERZIŠNIK, predsednik porotnega odbora, P. O. Box 138, Rock Springs, Pa. IVAN WERHAR, drugi porotnik, Box 95, Ely, Minn. STEFAN PAVLIŠIČ, tretji porotnik, Box 3 Pineville, Minn.

Vrhovni zdravnik: Dr. MARTIN J. IVEK, 711 North Chicago St. Ely. Društveno glasilo je "GLAS NARODA". IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA NAZNANILO.

Ravno sem prejel naznanilo od društva sv. Jožefa št. 21 v Denver, Colorado, da so premenili dvorano, kjer se bode vršilo osmo glavno zborovanje Jednote. Sedenja dvorana se nahaja v sredi mesta in je v bolj dostojnejem kraju, kar bode za delegatov gotovo bolj ugodno. Naslov dvorane je: Eagles Hall, Club Bldg. Arapahoe St. Denver, Colo. V služaji, da boče kateri brzojaviti, naj naslovi na: St. Joseph Society, Stock Yard Station, Denver, Colo. kjer bode vse urejeno za sprejem bratov. S spoštovanjem, Udani, Geo. L. Brozič.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA J. S. K. JEDNOTE.

Sledeči delegati in zastopniki so do sedaj poročani, da se udeležijo 8. generalnega zborovanja Jednote v Denver, Colo. dne 6. septembra 1910. Vse ostale prosim, da mi svojo udeležitev kmalu sporočite, in tudi prosim, da mi se pošlje natančen naslov od vseh delegatov. Glede potovanja delegatov je urejeno sledeče: Za vse delegate iz Illinois in vzhodno od Chicago, to je za vse, katerih pot vodi skozi Chicago, bode g. Frank Medosh, predsednik Jednote, preskrbel vožnjo, kakor tudi naznanil kedaj da je odrediti od doma. Delegati iz Michigan in Minnesota pa lahko potujejo skozi Duluth - St. Paul - Omaha - Denver. Iz Duluth se odprejo v soboto dne 3. septembra in pridejo v Denver v ponedeljek zjutraj dne 5. septembra. Delegati iz severa in zapada, pa sami najbolje vedo za čas in pot. Važno je, da si vsak delegat, ako je le mogoče, izposluje pobotnico od agenta, pri katerem kupi vožni listek. Vse tiskovine za delegate, kakor poverilni listi, računi za na zborovanje in druge poslovnice na pojedinačno društvenega tajnika. Vse to mora biti potrjeno od uradnikov društva. Vsakega delegata prosim, da pazi na to, da dobi vse te listine pravilno podpisane, predno se poa na pot.

IMENA DELEGATOV:

Štev.	Ime delegata:	Naslov.
1.	Frane Virant,	Ely, Minn.
2.	Karol Merhar,	Ely, Minn.
3.	Anton Pogorelec,	Ely, Minn.
4.	Alojzij Pogorelec,	Ely, Minn.
5.	Anton Jerut,	La Salle, Ill. 1026 Main St.
6.	Frane Ferlan,	Burdine, Pa.
7.	John Majerle,	Tower, Min.
8.	John Klemenc,	Lorain, Ohio. 1605 E. 29th St.
9.	John D. Pulich,	Calumet, Mich. 2240 Log St.
10.	Mihail Zunič,	Calumet, Mich.
11.	Joseph Bohle,	Calumet, Mich.
12.	Mihail Mravinae,	Omaha, Neb. 1234 So. 12th St.
13.	Ferdinand Volk,	Pittsburg, Pa. 122-42nd St.
14.	John Arh,	Bazgaly, Pa. Box 45.
15.	Marko Dragovan,	Crockett, Cal.
16.	Martin Kochevar,	Pueblo, Colo. 1219 Eiler Ave.
17.	Frank Mehle,	Pueblo, Colo. 1208 Bohemian Ave.
18.	Ivan Tegelj,	Johnstown, Pa. 1115 Virginia Ave.
19.	Josip Rovar,	Johnstown, Pa. 825 Virginia Ave.
20.	Frane Prešern,	Aldridge, Mont. Box 45.
21.	Valentin Stalich,	Rock Springs, Wyo., 302 Pilot St.
22.	Anton Justin,	Rock Springs, Wyo., Box 563.
23.	John Putz,	Rock Springs, Wyo., 402 7th St.
24.	Frane Justin,	S. Lorain, O. 1770 E. 28th St.
25.	Math. Zadnik,	Gilbert, Minn.
26.	Math. Ambrožič,	Denver, Colo. 4931 Pearl St.
27.	Joseph Anzieh,	South Chicago, Ill.
28.	Anthony Motz,	South Chicago, Ill.
29.	Martin Golobčič,	San Francisco, Cal. 702 Vermont Av.
30.	Anton Fritz,	Eveleth, Minn. Box 728.
31.	John Skrabec,	Eveleth, Minn. Box 750.
32.	John Varoga,	Pittsburg, Pa. 5307 Butler St.
33.	John Leskovec,	Diamondville, Wyo.
34.	Robert Drobnik,	Cumbrland, Wyo.
35.	Frane Jebernik,	Imperial, Pa. Box 38.
36.	John Rus,	Chisholm, Minn.
37.	Frank Arko,	Chisholm, Minn.
38.	Frank Gouze,	Turtle Creek, Pa. Box 907.
39.	Alois Horvat,	East Pittsburg, Pa. 313 Glasser St.
40.	Mihail Sadarja,	Black Diamond, Wash.
41.	Frane Kerne,	Unity Sta. Pa. R. F. D. No. 1 Box 76.
42.	Frane Sifrar,	Unity Sta. Pa. R. F. D. No. 1 Box 77.
43.	Matija Peternel,	Dunlo, Pa. Box 1.
44.	John Bandek,	Conemaugh, Pa.
45.	Joseph Dremel,	Conemaugh, Pa.
46.	Anton Stražisar,	Cleveland, O. 2946 St. Clair Ave.
47.	John Ayvce,	Cleveland, O. 6131 St. Clair Ave.
48.	Anton Otrih,	Pueblo, Colo. 1226 Berwind Ave.
49.	Martin Janacek,	Roslyn, Wash.
50.	Nikolaj Polzarič,	Roslyn, Wash.
51.	Antea Semrov,	Claridge, Pa. Box 248.

- 41. Frank Sakser,
- 42. Ivan Prijatelj,
- 43. Frank Sakser,
- 44. Jernej Stanfel,
- 45. Frank Marolt,
- 46. Peter Špehar,
- 47. Math. Šohar,
- 48. Jakob Mlakar,
- 49. Franc Rožane,
- 50. John Pousha,
- 51. Jakob Novšek,
- 52. Josip Pavličič,
- 53. Frank Ermene,
- 54. John Lever,
- 55. John Jakovič,
- 56. John Barich,
- 57. Anton Kosiček,
- 58. Joseph Cvitkovič,
- 59. Franc Dusič,
- 60. Jakob Lužar,
- 61. August Poglajen,
- 62. Matija Slapnik,
- 63. Josip Mravinae,
- 64. Louis Kastele,
- 65. Anton Rudman,
- 66. Anton Starich,
- 67. John Pivk,
- 68. Martin Oreckar,
- 69. Matevž Levstik,
- 70. Josip Scheller,
- 71. Franc Škoc,
- 72. Frank Sakser,
- 73. Frank Sakser,
- 74. Anton P. rajdič,
- 75. Math. Jereb,

Opomba! Delegati, zaznamovani z zvezdico *, mi niso bili poročani od društev; toda, ker so zastopniki društev, katere štejejo zalostno število članov, zatoraj sem jih priobčil. Ako je kateri drugi izvoljen na katero teh zastopniških mest, prosim, da mi se to sporoči.

GEO. L. BROZIČ, glavni tajnik.

Drobnosti.

KRANJSKE NOVICE. Z bratom spril. Te dni je prišel v Ljubljano delavec, Franc Košir, rojen 1890. v Suhem dolu, občina St. Jošt in hotel preskrbeti prevoznik v Ameriko. Imel je seboj tudi še novo kolo tvrde Ruttner z Vrhnice. Ker je Košir kolo prodajal, se je začela zanj zanimati policija in ga aretirala. Pri sebi je imel 754 K denarja, skritega za hlačnicami. V hotelu, kjer je prenočeval, je imel v nočni omari hranilnično knjižico "Kmetijske posojilnice vrhniške oklice", na kateri je bilo vložnih 9000 kron. To knjižico je Košir ukradel doma svojemu slemu očetu z namenom, da pride do denarja in pobegne v Ameriko, ker se je bil spril s svojim bratom. Košir je imel pri sebi tudi popolnoma nov samokres. Izročili so ga sodišču.

Konj udaril. Ko je šla dne 12. t. n. podobarjeva žena, Frančiška Leberjeva, proti domu, ji je v Trnovski ulici v Ljubljani prišel nasproti konj posestnika Avgusta Stresena. Leberjeva se je konja bala in ga hotela prijeti za udo, nakar se je konj hitro obrnil in udaril s kopitom Leberjevo v desno nogo in jo poškodoval.

Trpinčenje živali. Ko je 12. t. m. pripeljal hlapce Frane Marn s tovarnim vozom Pred Škofijo v Ljubljani, je konj vled onemoglosti padel na tla, se na sprednjih nogah potolkel in začel krvaveti iz gobca. Hlapce se izgovarja, da dela po naročilu gospodarja.

Delavsko gibanje. Dne 12. t. m. se je z južnega kolodvora v Ljubljani v Ameriko 30 Hrvatov in 4 Makedoncei, 8 Hrvatov je šlo v Zapešice.

Nepredvidni tatovi. Nekemu sušilec svinjine na Poljanski cesti v Ljubljani sta bili ukradeni dve svinjski koži. Tatovi so prišli v Šolski dvorec in se tam pomenkovali, kje bi kože prodali. Končno se je oglašil "glavni", ki je imel kože zavite v vrečo in pravi, da jih bo nesel k Polaku na Dunajsko cesto. Bil pa je pri prodaji tako neroden, da so ga osumili, da je prišel do kož nepoštenim potom. Ko je policija o tem doznala, je prodajalec kož zasledil v Cigaletovi ulici ravno v trenutku, ko sta stopila k njemu njegova komplota. Med tem, ko se je stražniku posrečilo aretovati glavnega v osebi 42-letnega dninarja Ivana Pibernika iz mengiškega okraja in 28-letnega Franceta Koblice iz Domžal, tretjemu pa se je posrečilo pobegniti. Preskrbljeno pa je, da pride tudi ta kmalu po zaslužen kazni.

Vojak je utočil dne 1. t. m. na Vrhniki. Tu so se mudili topničarji goriškega polka, ker je bila vročina precej huda, so se kopali v Ljubljani. Prvoletnik J. Mozar, rodom Poljak, je začel na globoko in utočil. Utopljenca so prenesli v mrtvašnico k svetni Pavlu.

Slovenec poklican v finančno ministrstvo. Iz Dunaja se poroča, da je finančni komisar g. Valentin Žun v Logatec poklican v daljno službovanje v finančno ministrstvo.

Isprej sodišča. — Na vihan slepar. Ivan Stuhce, 20 let star, iz Murškega pri Radgoni doma, bivši dijak v Ljubljani, je precej nadarjen, a skrajno lahkomišljen človek. Stanoval je pri Franju Frasu, slugi deželnega odbora, ter se zavravl plačati za hrano in stanovanje mesečno po 36 K.

Salida, Colo. Aurora, Ill. 312 So. River St. Sheboygan, Wis., 927 Wisconsin Ave. Superior, Wyo. Trinidad, Colo. Aurora, Minn. Box 121. Midvale, Utah. Box 125. St. Louis, Mo. 2838 Lyon St. New York, N. Y. 82 Cortland St. New York, N. Y. 82 Cortland St. Ahmeek, Mich. Waukegan, Ill. 1416 Sheridan Road.

Salida, Colo. Aurora, Ill. 312 So. River St. Sheboygan, Wis., 927 Wisconsin Ave. Superior, Wyo. Trinidad, Colo. Aurora, Minn. Box 121. Midvale, Utah. Box 125. St. Louis, Mo. 2838 Lyon St. New York, N. Y. 82 Cortland St. New York, N. Y. 82 Cortland St. Ahmeek, Mich. Waukegan, Ill. 1416 Sheridan Road.

STAJERSKE NOVICE.

Toča na Spodnjem Stajerskem. V soboto, dne 6. t. m. je potokla grozna toča vse poljske pridelke v rogaškem in šmarnem okraju, zlasti pa žetale. Toča je padala debela kot orehi. Padlo jo je toliko, da so jo kmetje grabili z lopatami izpod hišnih kapov. Vinogradi, ki bi tak že hudo trpe vsled pronosore, so popolnoma uničeni.

Sprememba posesti v Celju. Gostilno "pri jelenju" na Graški cesti v Celju je kupil Slovenec Alojzij Bezenšek, doslej posestnik v konjiški okolici. S tem je prišla zopet stara kmetka gostilna v slovenske roke. — Gostilno "pri mestu Gradec" je kupil od Slovenca g. Robert Diehla zopet kranjski Slovenec g. Modic.

Strela ubila vola. V Šaureku na Sr. Stajerju so imeli 6. t. m. popoldne hudo neviho, med katero je ubila strela na paši vola posestnika Biederja. Vol je bil vreden 500 K.

Velika nesreča se je prigodila dne 8. t. m. v Kalah okraj Celje vsled nepredvidnega ravnanja z moznarji. Pri streljanju se je utrgal namreč kos pešine in priletel poleg stoječim možem ravno v obraz. Zadelo sta dva moža po obrazu močne poškodbe in obtežen rane in še vsak je od jedno oko. Koliko ljudi je napravilo streljanje za celo življenje nesrečne, vendar se ne pazi skoraj nič pri tem nevarnem početju.

PRIMORSKE NOVICE.

Obrežni ladijski promet v zahodni Istri. Poroča se, da se je uredil in izboljšal pomorski promet v Dalmacijo. Precej časa se pa čuti tudi potreba da se uredi redna ladeplovna služba na zahodnoistrijskem obrežju med Trstom in Puljem. Pozajanja so se že dalj časa vršila med državno upravo in družbo "Istra-Trieste". Pred nedavnim je pa trgovinski minister sklenil z imenovano družbo dogovor, po katerem se bo poleg dosedanjih prog uvedla druga proga Trst-Pulj, ki bo skoro izključno služila prevažanju potnikov. Tudi proga Trst-Gradec se v mesecih julij in avgust pomnoži za drugo redno dnevno zvezo v Gradec in nazaj. Obenem so se sprejele tudi drugodolžbe glede vozniš cen in redov, da se pospešuje pri nabavah domače produkcije, glede konvencionalnih kazni itd. Tekom leta se mora uvrstiti v proga Trst-Pulj nov parnik prve vrste za prevažanje ljudi. Od te proge se pričakuje intenzivno pospeševanje tujeskega prometa ob istrski obali, ki je tako boga a naravnih kulturnozgodovinskih krasot. Tudi ministrstvo za javna dela podpira to akcijo z denarnimi doneski.

Glavna stvar. Zdravnik: "Pojdite v kake manjše mirne toplice, da se vam vaši žvezi ozdravijo!" Gospa: "Ali, gospod doktor, jaz nimam samo živcev, imam tudi lepe očičke."

Natančen. Avtomobilist (ko je povozil k ravo): "Koliko škodo imate?" Kmet: "Štiristo krot devetdeset vinarjev." "Zakaj pa še 90 vinarjev?" "Za mleko, katero bi danes večer dobil!"

POZOR, KROJAČI! Isčem par dobrih krojačev v starosti od 20 do 30 let. Plača dobta in lahko delo. Potrebujem takoj! Andrew Čufer, 795 Grand Ave., St. Paul, Minn. (25-27-8)

KOROŠKE NOVICE.

Nedški privilegij v Avstriji. Zakaj se je lani izdala prepoved, da se smejo narodni kolki prilepljati na naslovni strani pisem in dopisnic, vemo že sedaj. Pred kratkim dobim razglednice z Rožne doline, na kateri je prilepljen slovenski narodni kolek pri poštni znamki. Vsled tega je e. kr. poš a bila primorana naložiti kazni 10 vinarjev, kar je vsled lanske zavodi prav. Moral sem seveda plačati to kazni, ko sem karto sprejel. Danes pa dobim dopisnico, na kateri je nemški obrambni kolek pritisnjen na ravno istem kritičnem mestu. In čudite se sedaj, ljudje božji, kazni je to pot izostala... Taka je pravica na svetu, o se pravi v — Avstriji!

Podlublje. (Detomor.) Nedavno je v Dobravi borovska žandarmerija prišla 35 let staro Terezijo Laussegger iz Ljubelja. Pred osmimi dnevi je povila živca otroka, za zadušila potem pa v eekarju prinesla v Podlublje in ga pri pokopališču skrla v koprive. Komisija je dognala, da je otrok zadušila. Laussegger je že enkrat tri ali štiri leta sedela zaradi detomora. Dosedaj je že imela pet otrok, a samo eden je osal živ.

Za kratek čas.

Dober sin.

Gospod (mlademu prosjaku): "Kaj, vi že prosjate, saj ste se mladi in krepi?" Mladi prosjak: "To je že res, toda moj oče je star in slab ter ne more ni zaslužiti."

POZOR, SLOVENCI! Ravno 28. avgusta bode eno leto, ko mi je bila harmonika ukradena. Ker do danes še nisem nič zvedel, zato prosim cenjene rojake, če kdo kaj ve, da mi naznani. Harmonika je nemškega Lubasovega dela in slovensko oglašena. Na prvem grebenu so štiri vrste in peti ima tri gumbce; vseh gumb je 45. Od zadaj ima 15 basov in je skoro nova. Kedor mi pove, kje je, dobi \$10 nagrade. Frank Habich, 378 3rd St., Rankin, Pa. (26-30-8)

POZOR, SLOVENCI!

SLOVENCA! Vsak potnik, kateri potuje skozi New York v stari kraj ali pa iz starega kraja, naj obišče PRVO SLOVENSKO - HRVATSKO GOSTILNO S PRENOČIŠČEM August Bach, 137 Washington St., New York City, kjer bode dobro postrežen in na razpolago so vedno čiste sobe za prenočenje. Dobra domača hrana. Za vsebino tujih ogasov ni odgovorno ni upravnistvo, ni uradništvo.

POZOR, KROJAČI!

Isčem par dobrih krojačev v starosti od 20 do 30 let. Plača dobta in lahko delo. Potrebujem takoj! Andrew Čufer, 795 Grand Ave., St. Paul, Minn. (25-27-8)

NAZNANILO.

Potrlih sre naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš nepozabljeni, dragi soprog, oče, stari oče in stric, gospod

JAKOB KORDIŠ, predsednik krajnega šolskega sveta in blagajnik posojilnice v Travniku, po dolgi in mučni bolezni, previden s svetlojstvi, v 69. letu svoje starosti v deželni bolnici dne 20. julija zjutraj ob 7. uri umrl. Truplo se je prepeljalo iz Ljubljane dne 20. julija opoldne na pokopališče v Loški Potok, kjer se je položilo k zadnjemu počitku. Sv. maše zadušnice se bodo brale v domačih in drugih cerkvah.

V Travniku, 20. julija 1910. Frančiška Kordiš, roj. Bartol, Anton Kordiš, trgovca in posestnik, Ivan Kordiš, e. kr. poročnik, Fran Kordiš, g. p., Rudolf Kordiš, M. r., sinovi.

Karolina, om. Šega, Ivanka, om. Lušin, hčeri. Vsi vnuki in vaukinje. (27-29-8)

POZOR, SLOVENCI!

Ravno 28. avgusta bode eno leto, ko mi je bila harmonika ukradena. Ker do danes še nisem nič zvedel, zato prosim cenjene rojake, če kdo kaj ve, da mi naznani. Harmonika je nemškega Lubasovega dela in slovensko oglašena. Na prvem grebenu so štiri vrste in peti ima tri gumbce; vseh gumb je 45. Od zadaj ima 15 basov in je skoro nova. Kedor mi pove, kje je, dobi \$10 nagrade. Frank Habich, 378 3rd St., Rankin, Pa. (26-30-8)

POZOR, SLOVENCI!

SLOVENCA! Vsak potnik, kateri potuje skozi New York v stari kraj ali pa iz starega kraja, naj obišče PRVO SLOVENSKO - HRVATSKO GOSTILNO S PRENOČIŠČEM August Bach, 137 Washington St., New York City, kjer bode dobro postrežen in na razpolago so vedno čiste sobe za prenočenje. Dobra domača hrana. Za vsebino tujih ogasov ni odgovorno ni upravnistvo, ni uradništvo.

ZMAGA. Mi smo zmagali. Vlada Zjedinjenih držav potrdila je natanko pregledani način naše izdelkov in dovolila prodajati iste brez vladinega dovoljenja. To so pronajdeni kakor zdravilo priznane vrednosti. Ta zmaga napravi zojet

JOSEPH TRINER'S AMERICAN ELIXIR OF BITTER WINE REGISTERED

Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino

prvim od te vrste priprav. Ni se štedilo stroškov niti časa, da je to nadkrililo drug in napravilo popolnoma čisto in uspešno družinsko pomoč. Vsaki boleznij v kateri opazite kak nered v želodecu ali izgubo moči in energije, to zdravilo najsturnejše pomaga. To je leka največje vrednosti za

izgubo teka, slabost, nervoznost, izgubo energije, izgubo moči, slabo kri, zaprtijo, izgubo v teži

in vse druge boleznij želodca in droba. Sestavljena je iz rastlin in rdečega vina, zdravstveno prirejena tako da donese gotov uspeh.

Blade in bolestne ženske zadobe veliko pomoč, če uživajo ti fina in ukusni izdelek, v katerem ni niti pičice kako škodljive tvari. Vsaka doza deluje jako dobro na človeško telo. Vzemite vsakokrat po eno dozo, kadar se počutite nerazpoloženim in takoj bodele čutili pomoč.

Spominjajte se, da Trinerjevo zdravilno grenko vino je jedino grenko vino, katero je priznano kot zdravilo. Varujte se brezvrednih ponaredb. V lekarnah.

JOS. TRINER 1333-9 S. Ashland Ave. CHICAGO, ILL. Trinerjeva Angelica greška tonika je najboljša železna grenčica na sv. tu.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANSEK, R. F. D. No 1, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: GEORGE KOS, 524 Broad St., Johnstown, Pa.
Glavni tajnik: IVAN PAJAK, L. Box 328, Conemaugh, Pa.
Pomožni tajnik: ANDY VIDRICH, P. O. Box 523, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: FRANK SEGA, L. Box 238, Conemaugh, Pa.
Pomožni blagajnik: IVAN BREZOVEC, P. O. Box 6, Conemaugh, Pa.

NADZORNIKI:

JACOB KOCJAN, preds. nadz. odbora, Box 508, Conemaugh, Pa.
FRANK PERKO, nadzornik, L. Box 101, Conemaugh, Pa.
ANTON STRAŽIŠAR, nadzornik, Box 511 Conemaugh, Pa.

POBORNICI:

ALOJZIJ BAVDEK, predsednik porot. odbora, Box 1, Dunlo, Pa.
MIHAEL KRIVEC, porotnik, Box 324, Primo, Colo.
IVAN GLAVIČ, porotnik, P. O. Box 323, Conemaugh, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

H. I. E. BRALLIER, Greave St., Conemaugh, Pa.

Členjena društva, oziroma njih uradniki so uljudno prošeni pošiljati denar natavnost na blagajnika in nikomur drugem, vse druge dopise pa na glavnega tajnika.

V slučaju da opazijo društveni tajniki pri mesečnih poročilih, ali sploh kjersihodi v poročilih glavnega tajnika kake pomanjklivosti, naj se to nemodoma naznani na urad glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

Društveno glasilo je "SLAV KARODA"

Zmaj iz Bosne.

Povest iz novejšje bosanske zgodovine.

(Dalje.)

Dalje zopet je ustavil stari kapucin mlado vrtinčico in ji pridigal o nečimurnosti sveta, a ona se mu hudomušno smeje in se brzo poslavlja od njega, sosebno ko vidi, kako jo razprostrti rok k sebi vabi bogato opravljeno poljski plemić. V sredini dvorane se je postavil velik Trenkov pandur v rdečem plašču, drže v roki malo dete iz sladkorja. Okoli njega se je zbralo mnogo družbe, moške in ženske, da mu odzame dete; pa raditega se pandur tako razjezi, da odgrizne revnemu detetu celo glavo. Okoli opazovali te prizore, giblje se krotek barantavee in ponuja svojo pisano

robo v razprodajo. Osebito je nadležen mladim gospem, ktere ga ne morejo odpraviti drugače, kakor da mu poudrjo roke v poljub. Kamor pogledaš z očesom, povsom najdeš kaj posebnega, nenavadnega in zabavnega. Vsi časi, vsi narodi in stanovi, kakor bi lahko rekel, so zastopani v tej mešani družbi. Prijateljem in častilem lepega spola bodla je najbolj v oči visokorastena, lepa Bošanka v svoji narodni opravi. Njena velika, krepka postava in njeno mikavno kretanje je omanilo mnogo gledalec. Kakor se je dalo po svežem, rdečem obradku soditi, moralo je biti lice res divno, kojeja je zakrivala krinka. To so pri-

"Moji živeci so bili raztrti, razdraženi in tako oslabei, da nisem mogel držati ničesar v svojih rokah", — pravi g. Szymanski iz Parkersburga, Pa. — "Rabil sem SEVEROV NERVOTON, ki mi ni le utešil in okrepil živčevje, marveč mi je donesel stalno olajšbo".

Spočiti živci

in hladna glava so dragocen imetek za vsakega moškega in vsako žensko. Nagla, hitra dejanja, n. dostojne besede in hitra razdra. ženost naznanjajo, da je živčevje oslabeło, raztrto.

SEVEROV = NERVOTON

uživan po predpisih pomotja, teši razburjene in razdražene živce, jim povrača mir in pokoj v nerednem spanju, sploh poživlja in krepi živčevje. Bolj vam očvrsti duševno energijo, nego katerokoli drugo zdravilo.

CENA \$1.00.

Na prodaj v lekarnah. Kadar kupujete zdravila, recite odločno, da hočete "Severovih". Odklanjajte nadon estila. Kupujte pristna, zanesljiva zdravila trdke W. F. Severa Co.

Desetdnevno

uživanje zdravila je andostovalo z: ozdravljenje obilne neoprilike, kakor piše g. J. J. Poinski, Richards, Texas, ki pravi: "Užival sem

SEVEROVO

zdravilo za obisti in jetra

samo deset dni in sem bil popolnoma ozdravljen nadleže obilne bolezni. Najrajši bi glasno zapel v slavo temu izvzetemu in čudovitemu zdravilu. Ozdravilja večino navadnih bolezni jeter, obisti in mehurja. Cena 50c, in \$1.00.

Pospešuje bolezn.

Reake, slaba, pičila in nečista kri povzroča in pospešuje mnogotere bolezni vsteviš uljena, priče, kožne opahke in utrujenost.

SEVEROV

KRIČISTILEC

je pripravljen v izrecno svrhu čistiti in množiti ter krepi kri. Njegov popolni uspeh neprestano dokazuje njegove zaslug. Izvzetno notranje zdravilo za kožno srbečico in zdravljenje kožnih bolezni. Cena \$1.00.

Zdravniški svet zastoji.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Dr. E.C. COLLINS

ustanovitelj

Ako trpite na:

Želodčne bolezni, slabi prebavi, drizgi, kožni bolezni, a. ako imate reumatizem, glavobol, škrofeljne, hripavost, nadohu ali jetiko, srčno napako, nervoznost, zlatilo žilo, kilo, ali bolezni pljuč, jeter, ledio ušes ali oči. Napihnost trebuha, katar v nosu, glavni, vratu ali želodcu. Trabljo, neuralgio, mazulje ali kake druge notranje ali vnanje bolezni, kakor tudi tajne spolne bolezni, pišite ali pa pridite osebno, na navedeni naslov na kar vam bode pomagano.

Pišite takoj danes po jedno znamenitih in prekoristnih od Dr. E.C. Collins-a spisanih knjig, katero dobite povsem brezplačno.

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

Popolno Resnico in ne prazno Govorjenje

DOKAZUJEJO ISKUŠENI ZMOŽNI IN VEŠČI ZDRAVNIKI. Ni dovolj biti samo zdravnik ter imet razne oglašbe po časopisih. Naš ubogi, bolni Slovenci ne morejo njih težko prislužen denar v neuspešne svrhe proč metati ter prazne žepe nevesitih zdravnikov polniti ter si z njih slabimi zdravili bolezen še bolj poslabšati.

ROJAKI! ne verujte sladkim in lepim besedam takih zdravnikov kateri so v malih oglaših in časopisih samo hvalijo in pisarijo o njih večnostih, kateri ne morejo niti jednega povojnega slučaja njih zdravljenja dokazati.

Zdravniki THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE so dobro poznati med vsem Slovincem. Ti zdravniki se žrtvujejo že mnogo let za naš bolni Slovenci na vseh dobrotah in zadovoljstvih. Učili in prakticirali so mnogo, mnogo let tako da so sedaj zmožni, z najboljšim uspehom ozdraviti vsakršne bolezni najhujše kot tako zastarane in zanemarjene vsled nepravilnega zdravljenja in slabih zdravil, drugih zdravnikov. Na tisoče in tisoče zahvalnic, ter veselje in zadovoljnost mnogobrojnih družin vam to dokazujejo ter hvalijo poštrevno in uspešno delovanje teh zdravnikov.

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE sprejema samo najboljša, največje in najiskušene zdravnike kateri prakticirajo zdravila. Tu ga ni bolnika, katerega bi ti zdravniki odpustili nezadovoljstva in da bi mu ne bilo pomagano. Zdravila katere zdravniki tega zavoda predpišejo so najboljša na svetu in katere nikdar svojega cilja ne zgreše ter vedno pomagajo proti bolezni.

Ako toraj trpite na kakor koli bolezni, najhujše nova, akutna zastarela ali kronična, ne čakajte dokler se ista še bolj ne poslabša in da ne postane neozdravljiva, temveč poiščite si pomoč takoj in nemudoma.

Ako zahteva Vaša bolezen takojšnjo pomoč, pišite ali pa pridite brez obotavljanja in čakanja. Ako ne veste sami prav gotovo kaj da vam manjka in na kake bolezni da trpite vprašajte zdravnike The Collins New York Medical Institute pisмено ali osebno kakor vam bodejo isti z veseljem in to popolnoma brezplačno razložili ter svetovali.

Tako se smotir in poštrevno delovanje zdravnikov tega zavoda, potom katerega postajajo vedno bolj priljubljeni in slavni. Vsa pisma naslovite na: Dr. S. E. Hyndman in M. D. of

The Collins New York Medical Institute

140 W. 34th Street - New York City.

Uradne ure za osebne obiske so; vsaki dan od 10 do 5 ure popoldan. Ob nedeljah in praznikih od 10 do 1 ure popoldan in vsaki torek in petek zvečer od 7 do 8 ure.

čale tudi žive oči ki so se liki žareče, v oči ogledu svetle iza krinke. Potem pa se ti majhni nožici v rumenem, s srebrom obšitem obvala! Človek se jim mora čuditi, kako morejo nositi to veliko čudo ženske krasote.

Povabljeni gosti so bili bržčas že vsi skupaj in vse je že mislilo na ples. Zdaj pa se odpro duri in v sobano stopi v sijajni opravi Husein Gradačevič, spremljan od svojih najboljših prijateljev Ali-paši Vikič in begu Zlatareviču. Stopivši v dvorano postoji nekoliko, kakor bi se hotel zbrati. Bil je veličasten in mičen videti. Izpod velikega belega turbanu s srebrno čelenko (odlikovalno znamenje za hrabrost) blestelo mu je blede lice.

Po celi postavi je videti, kakor bi bil največji mir v njem, in ako bi ne imel svojih živih in ostrih oči, katere so svedočile o veliki njegovi junaki duši, bi mislil človek, da mu je lice izklesano iz brezčutnega marmora.

Po celi dvorani nastane šepet in vse upre oči v njega. Hišni gospodar pristopi k vezirju, ki se je ves svetil

v zlatu in srebru in ga srčno pozdravi, kakor pozdravi tudi njegova tovariša. Istočasno se Huseinu približa modri domino, ki vodi za roko lepo Bošanko. Husein obstoji kakor okamenel. Razprostre roki proti nji in že odpre usta, kakor bi hotel nekaj pregovoriti, a u istem trenutku se opri-me Bošanka ramena svojega spremljevalca in vzklikne: "Joj, drži me!"

"Ona je... njen glas!" vzklikne vezir izven sebe proti Ali-paši in hoče naprej. Ali-paša ga ustavi: "Obvladaj se, pobratim! Kaj bode govoru svet!"

Modri domino vzame hitro Bošanki krinko z obraza, vzdigne jo na roki in jo ponese proti durim, da jo spravi na prosto, na sveži zrak. Vse se razburi. Ko se ponese nezavestno Bošanko izpred Huseina, pogleda ji ta v obraz, pogradi krčevito Ali-pašo za roko in mu reče glasno: "Ona je!" Komaj se drži na nogah.

"Moram govoriti z njo!" jeclja Husein s tresočim glasom.

"Opusti to, pobratim!" prigovarja mu Ali-paša in ga skuša pomiriti. "Osrmočil bodeš sebe in njo! Kdo ve, če je ni omožena!"

"Ne govori tako — sicer zbesnim!" zavrne Husein in stresle Ali-pašo za ramo.

V obli zmešnjavi nihče ne opazi Huseinovo razburjenost. Kmaru se vrne hišni gospodar, ki je bil šel za nezvestno maškaro, da preskrbi vse potrebno, in pristopi k Huseinu: "Mladi gospoj je postalo nakrat slabotno," reče grof, "a zdaj ji je že bolje in odpeljala se je s svojim možem domu!"

"Ali je že omožena?" vpraša Husein grofa tako živo, da ga ta začuden pogleda.

"Ali jo poznaš, vezir?" vpraša grof.

"Poznam jo... da, poznam!" odgovori Husein s tresočim glasom.

"Lanskega leta je bila z očetom v Travniku" pripomni Ali-paša. "Ali s kom se je poročila?" vpraša takoj dalje.

"Omožila se je s svojim sestrničem, konjeniškim stotnikom, z onim, ki jo je ponel iz dvorane," odgovori grof. "Kakor sem slisal, ni ga vzel iz ljubezni, ampak njeni sorodniki so želeli, naj se vzame ta dva, da se zopet zjedini stara posestva te rodovine."

Husein se vije sree same neizrečene žalosti. "Torej sem jo izgubil za vedno!" misli si in težek vzdih se mu izvije iz bolnih prsi.

"Kako dolgo je že omožena?" vpraša Ali-paša grofa.

"Danes je ravno osem dni. Konjeniški oddelek, v katerem služi kapitan Plasaj, njen mož, biva tukaj le mimogrede in odrine jutri že proti Pečuhu."

"Že jutri!" pripomni Ali-paša in pogleda po strani Huseina, ali ta molči, kakor bi bil iz kamena.

Zdaj zasvira godba škotski ples in maškare začnejo plesati. Husein gleda nekaj časa brez vsakega zanimanja to zabavo potem se priporoči grofu in odide domu. Ko je sam v sobi, vzdihne globoko, kakor bi hotel odvaliti velik kamen od srca in izpregovori sam pri sebi: "Šla jeza drugim, torej me ne ljubi več... alikolikrat se je prej zaklinjala, da hoče ljubiti samo mene, ljubiti mene do groba!" Sree mu vzkipi, ko se spominja tega. "Ha, nevesta!..." zavpije in se udari s pestjo ob čelo. Hoče izsiliti grdo kletvo, a v zadnjem času se premaga. "Ne, ne, nočem klet," reče tiho, "morda pa ni ona kriva... morda me pa še ljubi..."

Konjeniška četa, v kateri je služil stotnik Plasaj, mož Marijin, odšla je z ranim jutrom. Husein je tako izgubil vso nado, da bi mogel še kdaj videti Marijo. Hudo ga je to bolelo. Da bi bil mogel le eno besedico, eno tolažilno besedico čuti iz njenih ust! Ali še čega ne!

Čez kakih deset dni dobi Husein pismo iz Pečuha. Sree mu zaigra radost, ko prebere podpis. Pismo je bilo od Marije. "Moji dragi! Od našega zadnjega videnja gotovo veš, da sem omožena. Ne jezi se zaradi tega nad menoj. Šla sem v zakon s svojim sorodnikom, ker je bila to želja naše rodovine. Dala sem mu sicer roko, a sree mu nisem mogla dati, ker je sree ostalo pri tbi in hoče biti tvoje do groba. Marija."

"Ona me še vedno ljubi!" vzklikne Husein poljubivši dragoceni list. — "Zdaj sem miren... zdaj ne zahtevam nič več."

To pismo je bilo odzdej zanj največja tolažba. Kadar so ga mačile najhujše notranje bolečine, vzel je v roke malo pismo, je prečital in takoj mu je odleglo. Kakor kakšno čudovorno svetinjico čval je to pismo in je nosil vedno v žepu nad sree: bilo mu je najbližji spomin na blažene dni sladke ljubezni.

Vedno enakomerno in v neprestanem pričakanju daljne usode minili so meseci in dnevi Huseinu in njegovim prijateljem, begunom. Približala se je jesen leta 1832. Nekega dne meseca listopada pride poveljnik osekke trdnjave k Huseinu in ga obvesti, da je zanj in za Ali-pašo dospel v Zemun sultanov ferman, in da morata oba iti tja, da slišita sultanovo pismo.

Majne se med upanjem in strahom poda se Husein na pot v Zemun. Spremljajo ga vsi prijatelji beguni, kateri se poslove na dozdajnem mestu, ne mislivši se vrniti nazaj. Bil je krasen jesenski dan, ko je Husein na čelu svojih viteзов jездil v Zemun, a solnce je žgalo kakor poleti.

Drže solnčnik nad glavo jездil je ponosno bosanski vitez na konju araban, ki je bil ves pokrit s srebrom in zlatom in katerega s'a peljala dve slugi na desni in levi strani. Kamor je prišel, povsod je postajalo ljudstvo in se čudilo s'jaju, kakršen je v navadi samo v jutrovih deželah. Pred stanovanjem avstrijskega brigadirja, kjer se je imel prečitati sultanov ferman, razjaše Husein konja. Ali-paša Vidnič in Krupa-kapitan, ktera nista nehala v njem spoštovati bosanskega vzvirja, spremita ga za roko v sobo.

V dvorani čakala sta že brigadir in sultanov poslanec — Morali-paša, ti-sti, katerega so bili Bošnjaki vjeli v Travniku in ki jim je bil pobegnil v Mostaru. Iz njegovih ust morata glavna vodje bosanske ustaje slišati sultanov odlok. Sultanov ferman se je glasil zelo strogo. Odvzeli je Huseinu in Ali-paši časi in imejte; samo življenje jima je bila zajamčeno; poleg vsega pa bi morala še v Carigrad, da se jim tam odkaže mosto nadaljnega prebivanja. Naslonjen na svojega pobratima posluša Husein s tužnim sree nemilo razsodbo in ker vidi uničene vse svoje nade, ne more se zdržati solz, ki mu silijo v oči. "Oj Bosna, domovina sladka!" zavpije nerščni junak. "Zemum sem te moral tužen zapustiti, čemu nisem rajši umrl v tebi, v tvojem millem krilu!"

Huseinovi tovariši so vsi g'njeni vsled žalosti svojega nekdanjega poveljnika. Poznavši čuvstva in njegovo ljubezen do domovine, so ga razumeli, da ne more najti Bosne, ki jo je gnanstva. Ali-paša je bil tudi potr. Kazen sultanova zdela se mu je pre-

huda, n vendar se je še nadjal, da ga hoče morda sultan vendar le pomilostiti, če bi vvažal njegovo privrženost v prejšnjih časih.

Samo štiriindvajset ur imela sta Husein in Ali-paša časa za premislek. Brigadir jima naznani, da ne more pripustiti avstrijske vlada, da bi živela ob bosanski meji, ker bi njuna bližina bila lahko nov povod nemirov v Bosni. Ako se nočeta pokoriti sultanovemu fermanu in nočeta v Carigrad, tedaj se morata po odredbi dunajske vlade nastaniti na nekem donavskem otoku blizu trdnjave Komorna.

Husein se globoko zamisli. Vedel je, da ga kakor ob Donavi tako tudi na Bosporu čaka pregnanstvo, daleč od millega domovja. Ali-paša ga začne tolažiti z nado na poznejše pomilovanje. "Pojdva v Carigrad pobratim," govori Huseinu, "mogoče je, da se nama se zgodi slabše, kakor Kodri-paši!"

(Dalje prihodnjije.)

THE LACKAWANNA.

Najpripravnejša železnica za potnike namenjene v Evropo. V neposredni bližini transatlantskih parnikov. Prevos potnikov in prtljage zelo poceni.

THE ROAD OF ANTHRACITE

Najkrajša pot v Buffalo. Direktna pot v Scranton in premogove okraje. Med New Yorkom in Buffalo vozi vsaki dan v vsakej smeri po pet vlakov. Med New Yorkom, Chicagom in zapadom vsaki dan štiri vlaki. Med New Yorkom, St. Louisom in jugozapadom, dnevni promet. Med lokalnimi točkami priročen in pripraven promet.

Nadaljne informacije glede voljnih cen, odhoda in prihoda vlakov, itd., se dobe pri lokalnih agentih ali pa pri

George A. Cullen, glavni potniški agent

90 West Street, New York.

RED STAR LINE.

Plovitba med New Yorkom in Antwerpom.

Redna tedenska zveza potom poštinih parnikov z brzoparniki na dva vijaka.

LAPLAND 18,694 ton

FINLAND 12,185 ton

KROONLAND 12,185 ton

VADERLAND 12,018 ton

Kratka in udobna pot za potnike v Avstrijo, na Ogrsko, Slovincsko, Hrvaško in Galicijo, kajti med Antwerpom in imenovanimi deželami je dvojna direktna železniška zveza.

Posebno se še skrbi za udobnost potnikov medkrova. Trejti razred obstoji iz malih kabin za 2, 4, 6 in 8 potnikov.

Za nadaljne informacije, cene in vožnje listke obrniti se je na

RED STAR LINE.

No. 9 Broadway NEW YORK
84 State Street BOSTON, MASS.
709 2nd Avenue SEATTLE, WASH.
1319 Walnut Street PHILADELPHIA, PA.
1308 7th Street, N. W. WASHINGTON, D. C.
719 St. Charles Street NEW ORLEANS, LA.
90-95 Dearborn Street, CHICAGO, ILL.
900 Locust Street ST. LOUIS, MO.
205 McDermott Ave. WINNEPEG, MAN.
319 Gentry Street SAN FRANCISCO, CAL.
121 So. 3rd Street MINNEAPOLIS, MINN.
311 Market Street MONTREAL, QUE.